



# Άξιον Εστί

## Οδυσσέας Ελύτης

*Πλεονάκις επολέμησαν με εκ νεότητός μου,  
και γαρ ουκ ηδυνήθησαν μοι. ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΗ'*

### Η ΓΕΝΕΣΙΣ

ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ το φως Και η ώρα η πρώτη  
που τα χείλη ακόμη στον πηλό  
δοκιμάζουν τα πράγματα του κόσμου  
Αίμα πράσινο και βολβοί στη γη χρυσοί  
Πανωραία στον ύπνο της άπλωσε και η θάλασσα  
γάζες αιθέρος τις αλεύκαντες  
κάτω απ' τις χαρουπιές και τους μεγάλους όρθιους φοίνικες  
Εκεί μόνος αντίκρισα  
τον κόσμο  
κλαίγοντας γοερά  
Η ψυχή μου ζητούσε Σηματωρό και Κήρυκα  
Είδα τότε θυμάμαι  
τις τρεις Μαύρες Γυναίκες  
να σηκώνουν τα χέρια κατά την Ανατολή  
Χρυσωμένη τη ράχη τους και το νέφος που άφηναν  
λίγο-λίγο σβήνοντας  
δεξιά Και φυτά σχημάτων άλλων  
Ήταν ο ήλιος με τον άξονά του μέσα μου  
πολυάχτιδος όλος που καλούσε Και  
αυτός αλήθεια που ήμouna Ο πολλούς αιώνες πριν  
Ο ακόμη χλωρός μες στη φωτιά Ο άκοπος απ' τον ουρανό  
Ένωσα ήρθε κι έσκυψε  
πάνω απ' το λίκνο μου  
ίδια η μνήμη γινάμενη παρόν  
τη φωνή πήρε των δέντρων, των κυμάτων:

"Εντολή σου, είπε, αυτός ο κόσμος  
και γραμμένος μες στα σπλάχνα σου είναι  
Διάβασε και προσπάθησε  
και πολέμησε" είπε  
"Ο καθείς και τα όπλα του" είπε  
Και τα χέρια του άπλωσε όπως κάνει  
νέος δόκιμος Θεός για να πλάσει μαζί αλγηδόνα κι ευφροσύνη.  
Πρώτα σύρθηκαν με δύναμη  
και ψηλά πάνω από τα μπεντένια ξεκαρφώθηκαν πέφτοντας  
οι Εφτά Μπαλτάδες

κατά πώς η Καταιγίδα  
στο σημείο μηδέν όπου ευωδιάζει  
απ' αρχής πάλι ένα πουλί  
καθαρό παλιννοστούσε το αίμα  
και τα τέρατα έπαιρναν την όψη ανθρώπου  
Τόσο εύλογο το Ακατανόητο  
Ύστερα και οι άνεμοι όλοι της φαμίλιας μου έφτασαν  
τ' αγόρια με τα φουσκωμένα μάγουλα  
και τις πράσινες πλατιές ουρές όμοια Γοργόνες  
και άλλοι γέροντες γνώριμοι παλαιοί  
οστρακόδερμοι γενειοφόροι  
Και το νέφος εχώρισαν στα δύο Και αυτό πάλι στα τέσσερα  
και το λίγο που απόμεινε φύσηξαν και ξαπόστειλαν στο Βορρά  
Με πλατύ πάτησε πόδι στα νερά και αγέρωχος ο μέγας Κούλης  
Η γραμμή του ορίζοντα έλαμψε  
Ορατή και πυκνή και αδιαπέραστη

ΑΥΤΟΣ ο πρώτος ύμνος.

ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ

αλήθεια που ήμουνα Ο πολλούς αιώνες πριν  
Ο ακόμη χλωρός μες στη φωτιά Ο Αχειροποίητος  
με το δάχτυλο έσυρε τις μακρινές  
γραμμές  
ανεβαίνοντας κάποτε ψηλά με οξύτητα  
και φορές πιο χαμηλά οι καμπύλες απαλές  
μία μέσα στην άλλη  
στεριές μεγάλες που ένιωσα  
να μυρίζουνε χώμα όπως η νόηση

Τόσο ήταν αλήθεια  
που πιστά μ' ακολούθησε το χόμα  
έγινε σε μεριές κρυφές πιο κόκκινο  
και αλλού με πολλές μικρές πευκοβελόνες

Ύστερα πιο νωχελικά  
οι λόφοι οι κατωφέρεις  
άλλοτε και το χέρι αργό σε ανάπαυση  
τα λαγκάδια οι κάμποι  
κι άξαφνα πάλι βράχοι άγριοι και γυμνοί  
δυνατές πολύ παρορμήσεις  
Μια στιγμή που εστάθηκε να στοχαστεί  
κάτι δύσκολο ή κάτι το υψηλό:  
ο Όλυμπος, ο Ταύγετος  
"Κάτι που να σου σταθεί βοηθός  
και αφού πεθάνεις", είπε  
Και στις πέτρες μέσα τράβηξε κλωστές  
κι απ' τα σπλάχνα της γης ανέβασε σχιστόλιθο  
ένα γύρο σ' όλη την πλαγιά τα πλατιά στερέωσε σκαλοπάτια  
Εκεί μόνος απίθωσε  
κρήνες λευκές μαρμάρινες  
μύλους ανέμων  
τρούλους ρόδιους μικρούς  
και ψηλούς διάτρητους περιστεριώνες  
Αρετή με τις τέσσερεις ορθές γωνίες  
Κι επειδή συλλογίστηκεν ωραία που είναι  
στην αγκαλιά ο ένας του άλλου  
γέμισαν έρωτα οι μεγάλες γούρνες  
αγαθά σκύψανε τα ζώα μοσκάρια και αγελάδες  
σα να μην ήτανε στον κόσμο πειρασμός κανένας  
και να μην είχαν γίνει ακόμη τα μαχαίρια  
"Η ειρήνη θέλει δύναμη να την αντέξεις" είπε  
και στροφή γύρω του κάνοντας μ' ανοιχτές παλάμες έσπειρε  
φλόμους κρόκους καμπανούλες  
όλων των ειδών της γης τ' αστέρια  
τρυπημένα στο ένα φύλλο τους για σημείο καταγωγής  
και υπεροχή και δύναμη

ΑΥΤΟΣ

ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας!

ΑΛΛΑ ΠΡΙΝ

ακούσω αγέρα ή μουσική  
πού κινούσα σε ξάγναντο να βγω  
(μιαν απέραντη κόκκινη άμμο ανέβαινα  
με τη φτέρνα μου σβήνοντας την Ιστορία)  
πάλευα τα σεντόνια Ήταν αυτό πού γύρευα  
και αθώο και ριγηλό σαν αμπελώνας  
και βαθύ και αχάραγο σαν η άλλη όψη τ' ουρανού  
Κάτι λίγο ψυχής μέσα στην άργιλλο  
Τότε είπε και γεννήθηκεν η θάλασσα  
Και είδα και θαύμασα  
Και στη μέση της έσπειρε κόσμους  
μικρούς κατ' εικόνα και ομοίωσή μου:  
Ίπποι πέτρινοι με τη χαίτη ορθή  
και γαλήνιοι αμφορείς  
και λοξές δελφινιών ράχες  
η Ίτος η Σίκινος η Σέριφος η Μήλος  
"Κάθε λέξη κι από 'να χελιδόνι  
για να σου φέρνει την άνοιξη μέσα στο θέρος" είπε  
Και πολλά τα λιόδεντρα  
που να κρησάρουν στα χέρια τους το φως  
κι ελαφρό ν' απλώνεται στον ύπνο σου  
και πολλά τα τζίτζικια  
που να μην τα νιώθεις  
όπως δε νιώθεις το σφυγμό στο χέρι σου  
αλλά λίγο το νερό  
για να το 'χεις Θεό και να κατέχεις τι σημαίνει ο λόγος του  
και το δέντρο μονάχο του  
χωρίς κοπάδι  
για να το κάνεις φίλο σου  
και να γνωρίζεις τ' ακριβό του τ' όνομα  
φτενό στα πόδια σου το χώμα  
για να μην έχεις που ν' απλώσεις ρίζα  
και να τραβάς του βάθους ολοένα  
και πλατύς επάνου ο ουρανός  
για να διαβάζεις μόνος σου την απεραντοσύνη

ΑΥΤΟΣ

ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας!

"ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

αυτόν ανάγκη να τον βλέπεις και να τον λαβαίνεις"

είπε: Κοίταξε! και τα μάτια μου έριξαν τη σπορά

γρηγορότερα τρέχοντας κι από βροχή

τα χιλιάδες απάτητα στρέμματα

Σπίθες ρίζα μες στο σκότος πιάνοντας και νερών άξαφνων πίδακες

Η σιγή που εκχέρσωνα για ν' αποθέσω

γόνους φθόγγων και χρησμών φύτρα χρυσά

Το ξινάρι ακόμη μες στα χέρια μου

τα μεγάλα είδα κοντόποδα φυτά, γυρίζοντας το πρόσωπο

άλλα υλακώντας άλλα βγάζοντας τη γλώσσα:

Να το σπαράγγι να ο ριθιός

να το σγουρό περσέμολο

το τζεντζεφύλλι και το πελαργόνι

ο στύφνος και το μάραθο

Οι κρυφές συλλαβές όπου πάσχιζα την ταυτότητά μου ν' αρθρώσω

"Εύγε, μου είπε, και ανάγνωση γνωρίζεις

και πολλά μέλλει να μάθεις

αν το Ασήμαντο εμβαθύνεις

Και μια μέρα θα 'ρθει βοηθούς ν' αποκτήσεις

Θυμήσου:

τον αγχέμαχο Ζέφυρο, το ερεβοκτόνο ρόδι

τα φλεγόμενα , ωκύποδα φιλιά"

Και ο λόγος του χάθηκε σαν ευωδιά

Η ώρα εννιά χτύπησε πέρδικα τη βαθιά καρδιά της ευφωνίας

αλληλέγγυα στάθηκαν τα σπίτια

και μικρά και τετράγωνα

με καμάρα λευκή και λουλακί πορτόφυλλο

Κάτω απ' την κληματαριά

ώρες εκεί ρέμβασα

με μικρά-μικρά τιτυβίσματα

κοασμούς, τρυσμούς, το μακρινό κουκούρισμα:

Να το πιπίνι να το λελέκι

να το γυφτοπούλι

ο νυχτοπάτης και η νερόκοτα

ήταν και ο μπόμπιρας εκεί

και το αλογάκι πού λεν της Παναγίας

"Η στεριά με τα σκέλη μου γυμνά στον ήλιο  
και πάλι δύο οι θάλασσες  
και η τρίτη ανάμεσα - λεμονιές κιτριές μανταρινιές -  
και ο άλλος μαίστρος με τ' απάνω του αψηλό μπογάζι  
αλλοιώνοντας τ' οζόνιο τ ουρανού  
Χαμηλά στων φύλλων τον πυθμένα  
η τριβίδα η λεία  
τ' αυτάκια των ανθών  
κι ο θαλλός ο αδημονώντας και είναι

### ΑΥΤΟΣ

ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας!

### ΥΣΤΕΡΑ

και το φλοίσβο ενόησα και τον  
μακρύ ατελείωτο ψίθυρο των δέντρων  
Είδα πάνω στο μόλο αραδιασμένα τα κόκκινα σταμινιά  
και πιο σιμά στο ξύλινο παραθυρόφυλλο  
κει που κοιμόμουνα με το 'να πλάι  
λάλησε πιο δυνατά ο βοριάς  
Και είδα  
Κόρες όμορφες και γυμνές και λείες ωσάν το βότσαλο  
με το λίγο μαύρο στις κόχες των μηρών  
και το πολύ και πλούσιο ανοιχτό στις ωμοπλάτες  
να φυσούν όρθιες μέσα στην Κοχύλα  
και άλλες γράφοντας με κιμωλία  
λόγια παράξενα, αιγιματικά:  
ΡΩΕΣ, ΑΛΑΣΘΑΣ, ΑΡΙΜΝΑ,  
ΟΛΗΙΣ, ΑΪΑΣΑΝΘΑ, ΥΕΛΤΗΣ  
μικρές φωνές πουλιών και υακίνθων  
ή άλλα λόγια του Ιουλίου  
Σημαίνοντας οι έντεκα  
πέντε οργιές του βάθους  
πέρκες γοβιοί σπάροι  
με πελώρια σβάραχνα και κοντές πρυμναίες ουρές  
Ανεβαίνοντας έβρισκα σπόγγους  
και σταυρούς θαλάσσης  
και λιγνές αμίλητες ανεμώνες  
και πιο ψηλά στα χείλη του νερού  
πεταλίδες τριανταφυλλιές

και μισάνοιχτες πίνες και αρμυρήθρες  
"Ακριβά λόγια, μου είπε, όρκοι παλαιοί  
που έσωσε ο Καιρός και η σίγουρη ακοή των μακρινών ανέμων"  
Και σιμά στο ξύλινο παραθυρόφυλλο  
κει που κοιμόμουνα με το 'να πλάι  
δυνατά στο στήθος μου έσφιξα το μαξιλάρι  
και τα μάτια μου δάκρυα γιομάτα  
Ήμουν στον έκτο μήνα των ερώτων  
και στα σπλάχνα μου σάλευε σπόρος ακριβός

## ΑΥΤΟΣ

ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας!

## "ΑΛΛΑ ΠΡΩΤΑ

θα δεις την ερημιά και θα της δώσεις το δικό σου νόημα, είπε  
Πριν από την καρδιά σου θα ναι αυτή  
και μετά πάλι αυτή θ' ακολουθήσει  
Τούτο μόνο να ξέρεις:  
Ό,τι σώσεις μες στην αστραπή  
καθαρό στον αιώνα θα διαρκέσει"  
Και ψηλά πολύ πάνω απ' τα κύματα  
έστησε τα χωριά των βράχων  
Εκεί σκόνη έφτανε ο αφρός  
άπλερη γίδα είδα να γλείφει τις ρωγμές  
με το μάτι λοξό και το λίγο κορμί σκληρό σα χαλαζίας  
Έζησα τις ακρίδες και τη δίψα  
και τα τραχιά στις αρμοσιές τους δάχτυλα  
χρόνους τακτούς όσους η Γνώση ορίζει  
Στα χαρτιά σκυφτός και στα βιβλία τ' απύθμενα  
με σκοινί λιανό κατεβαίνοντας  
νύχτες και νύχτες  
το λευκό αναζήτησα ως την ύστατη ένταση  
του μαύρου Την ελπίδα ως τα δάκρυα  
Τη χαρά ως την άκρα απόγνωση  
Να σταλθεί βοήθεια τότε κρίθηκε η στιγμή  
και ο κλήρος έπεσε στις βροχές  
κελαρύσανε όλη μέρα ρυάκια  
έτρεξα σαν τρελός  
στις πλαγιές έσχισα σχίνο και  
πολύ μύρτο μες στη φούχτα μου έδωσα

να δαγκάσουνε οι πνοές  
"Η αγνότητα, είπε, είναι αυτή  
στις πλαγιές το ίδιο και στα σπλάχνα σου"  
Και τα χέρια του άπλωσε όπως κάνει  
γέροντας γνωστικός Θεός για να πλάσει μαζί πηλό και ουρανοσύνη  
Λίγο μόλις πυράχτωσε τις κορφές  
αλλ' αδάγκωτο πράσινο στις ρεματιές το χόρτο κάρφωσε  
μέντα λεβάντα λουίζα  
και μικρές πατημασιές αρνιών  
ή αλλού πάλι από τα ύψη πέφτοντας  
οι ψιλές κλωστές το ασήμι,  
δροσερά μαλλιά κοπέλας που είδα και που επόθησα  
Υπαρκτή γυναίκα  
"Η αγνότητα, είπε, είναι αυτή"  
και γεμάτος λαχτάρα χάιδεψα το σώμα  
φιλιά δόντια με δόντια' ύστερα ένας μες στον άλλο  
Τρικύμισα  
όπως κάβος πάτησα βαθιά  
που αέρα πήρανε οι σπηλιές  
Ηχώ με το λευκό σαντάλι πέρασε μια στιγμή  
γοργά κάτω από τα νερά η ζαργάνα  
και ψηλά το λόφο έχοντας πόδι Και τον ήλιο κεφάλι κερασφόρο  
ν' ανεβαίνει Αβάντιστος είδα Ο Μέγας Κριός  
Και αυτός αλήθεια που ήμουνα Ο πολλούς αιώνες πριν  
Ο ακόμη χλωρός μες στη φωτιά Ο άκοπος απ' τον ουρανό  
ψιθύρισε όταν ρώτησα:  
- Τι το καλό; Τι το κακό;  
- Ένα σημείο Ένα σημείο  
και σ' αυτό πάνω ισορροπείς και υπάρχουν  
κι απ' αυτό πιο πέρα ταραχή και σκότος  
κι απ' αυτό πιο πίσω βρυγμός των αγγέλων  
- Ένα σημείο Ένα σημείο  
και σ' αυτό μπορείς απέραντα να προχωρήσεις  
ή αλλιώς τίποτε άλλο δεν υπάρχει πια  
Κι ο Ζυγός πού, ανοίγοντας τα χέρια μου, έμοιαζε  
να ζυγιάζει το φως και το ένστικτο ήτανε



ΑΥΤΟΣ

ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας!

ΕΠΕΙΔΗ ΚΑΙ ΟΙ ΩΡΕΣ

γύριζαν όπως οι μέρες

με πλατιά μενεξεδένια φύλλα στο ρολόι του κήπου

Δείχτης ήμουν εγώ

Τρίτη Τετάρτη Πέμπτη

ο Ιούνιος ο Ιούλιος ο Αύγουστος

Έδειχνα την ανάγκη που μου ερχόταν άρμη

καταπρόσωπο Έντομα κοριτσιών

Μακρινές αστεροπες της Ίριδας -

"Όλα τούτα καιρός της αθωότητας

ο καιρός του σκύμνου και του ροδαμού

ο πολύ πριν την Ανάγκη" μου είπε

Και τον κίνδυνο έσπρωξε με το 'να δάχτυλο

Στην κορφή του κάβου φόρεσε μελανό φρύδι

Από μέρος άγνωστο φώσφορο έχυσε

"Για να βλέπεις, είπε, από μέσα

στο κορμί σου

φλέβες κάλιο, μαγγάνιο

και τ' αποτιτανωμένα

παλαιά κατάλοιπα του έρωτα"

Και πολύ τότε σφίχθηκε η καρδιά μου

ήταν το πρώτο τρίξιμο του ξύλου μέσα μου

μιας νυχτός πού εσίμωνε ίσως

η φωνή του γκιώνη

κάποιου πού είχε σκοτωθεί

το αίμα γυρίζοντας πάνω στον κόσμο

Είδα πέρα, μακριά, στην άκρια της ψυχής μου

μυστικά να διαβαίνουνε

φάροι ψηλοί ξωμάχοι Στους γκρεμούς τραβερσωμένα κάστρα

Τ' άστρο της τραμουντάνας Την αγία Μαρίνα με τα δαιμονικά

Και πολύ πιο βαθιά πίσω απ' τα κύματα

στο Νησί με τους κόλπους των ελαιώνων

Μια στιγμή μου εφάνηκε θωρούσα Εκείνον

που το αίμα του έδωσε να σαρκωθώ

τον τραχύ του Αγίου δρόμο ν' ανεβαίνει

μια φοράν ακόμη

Μια φοράν ακόμη

στα νερά της Γέρας ν' ακουμπά τα δάχτυλα  
και τα πέντε ν' ανάβουνε χωριά  
ο Παπάδος ο Πλακάδος ο Παλαιόκηπος  
ο Σκόπελος και ο Μεσαγρός  
εξουσία και κλήρος της γενιάς μου  
"Αλλά τώρα, είπε, η άλλη σου όψη  
ανάγκη ν' ανεβεί στο φως"  
και πολύ πριν με το νου μου βάλω  
ή σημάδι φωτιάς ή σχήμα τάφου  
Κατά κει που δεν έσωνε κανείς να δει  
με τα χέρια εμπρός του  
σκύβοντας  
τα μεγάλα ετοίμασε Κενά στη γη  
και στο σώμα του ανθρώπου:  
το κενό του Θανάτου για το Βρέφος το Ερχόμενο  
το κενό του Φονικού για τη Δικαία Κρίση  
το κενό της Θυσίας για την Ίση Ανταπόδοση  
το κενό της Ψυχής για την Ευθύνη του Άλλου  
Και η Νύχτα πανσές  
παλιάς  
πριονισμένης από νοσταλγία Σελήνης  
με του έρημου μύλου τα χαλάσματα  
και την άκακη ευωδιά της κόπρου  
πήρε μέρος μέσα μου  
Διαστάσεις άλλαξε στα πρόσωπα μοίρασε αλλιώς τα βάρη  
Το σκληρό μου σώμα ήταν η άγκυρα  
κατεβασμένη μέσα στους ανθρώπους  
όπου ήχος άλλος κανείς  
μόνο γδούποι γόοι και κοπετοί  
και ρωγμές επάνω στην ανάστροφη όψη  
Ποιας φυλής ανύπαρκτης ο γόνος να 'μουν  
τότε μόνο εννόησα  
που η σκέψη του Άλλου  
διαγώνια σαν ακμή γυαλιού  
και Ορθόν ως πέρα με χάραζε  
Είδα μέσα στα σπίτια καθαρά σα να μην ήταν τοίχοι  
με το λύχνο στο χέρι να περνούν γερόντισσες  
τα χαράκια στο μέτωπο και στο ταβάνι  
και άλλοι νέοι με το μουστάκ  
πού έζωναν άρματα στη μέση τους

αμίλητοι  
δύο δάχτυλα πάνω στη λαβή  
εδώ κι αιώνες.

"Βλέπεις, είπε, είναι οι Άλλοι  
και δε γίνεται Αυτοί χωρίς Εσένα  
και δε γίνεται μ' Αυτούς χωρίς, Εσύ  
Βλέπεις, είπε, είναι οι Άλλοι  
και ανάγκη πάσα να τους αντικρίσεις  
η μορφή σου αν θέλεις ανεξάλειπτη να 'ναι  
και να μένει αυτή.

Επειδή πολλοί φορούν το μελανό πουκάμισο  
και άλλοι μιλούν τη γλώσσια των χοιρογυλλίων  
και είναι οι Ωμοφάγοι και οι Άξεστοι του Νερού  
οι Σιτόφοβοι και οι Πελιδνοί και οι Νεοκόνδορες  
ορμαθός και αριθμός των άκρων του σταυρού  
της Τετρακτίδος.

Αν αλήθεια κρατήσεις και τους αντικρίσεις, είπε,  
η ζωή σου θ' αποκτήσει αιχμή και θα οδηγήσεις, είπε  
Ο καθείς και τα όπλα του, είπε  
Και αυτός αλήθεια που ήμουνα Ο πολλούς αιώνες πριν  
Ο ακόμη χλωρός μες στη φωτιά Ο άκοπος απ' τον ουρανό  
Πέρασε μέσα μου Έγινε  
αυτός που είμαι

Η ώρα τρεις της νύχτας  
λάλησε μακριά πάνω απ' τα παραπήγματα  
ο πρώτος πετεινός  
Είδα για μια στιγμή τους Όρθιους  
Κίονες τη Μετόπη με Ζώα Δυνατά  
και Ανθρώπους φέρνοντας Θεογνωσία  
Πήρε όψη ο Ήλιος Ο Αρχάγγελος ο αεί δεξιά μου

ΑΥΤΟΣ εγώ λοιπόν  
και ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας!

## ΤΑ ΠΑΘΗ

ΙΔΟΥ εγώ λοιπόν,  
ο πλασμένος για τις μικρές Κόρες και τα νησιά του Αιγαίου  
ο εραστής του σκιρτήματος των ζαρκαδιών  
και μύστης των φύλλων της ελιάς  
ο ηλιοπότης και ακριδοκτόνος.  
Ιδού εγώ καταντικρύ  
του μελανού φορέματος των αποφασισμένων  
και της άδειας των ετών, που τα τέκνα της άμβλωσε,  
γαστέρας, το άγκρισμα!  
Λύνει αέρας τα στοιχεία και βροντή προσβάλλει τα βουνά.  
Μοίρα των αθών, πάλι μόνη, να σε, στα Στενά!  
Στα Στενά τα χέρια μου άνοιξα  
Στα Στενά τα χέρια μου άδειασα  
κι άλλα πλούτη δεν είδα, κι άλλα πλούτη δεν άκουσα  
παρά βρύσες κρύες να τρέχουν  
Ρόδια ή Ζέφυρο ή Φιλιά.  
Ο καθείς και τα όπλα του, είπα:  
Στα Στενά τα ρόδια μου θ' ανοίξω  
Στα Στενά φρουρούς τους ζέφυρους θα στήσω  
Τα φιλιά τα παλιά θ' απολύσω που η λαχτάρα μου άγιασε!  
Λύνει αέρας τα στοιχεία και βροντή προσβάλλει τα βουνά.  
Μοίρα των αθών, είσαι η δική μου η Μοίρα!

Β΄

ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ μου έδωσαν ελληνική  
το σπίτι φτωχικό στις αμμουδιές του Ομήρου.  
Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου στις αμμουδιές του Ομήρου.  
Εκεί σπάροι και πέρκες,  
ανεμόδαρτα ρήματα  
ρεύματα πράσινα μες στα γαλάζια  
όσα είδα στα σπλάχνα μου ν' ανάβουνε  
σφουγγάρια, μέδουσες  
με τα πρώτα λόγια των Σειρήνων  
όστρακα ρόδινα με τα πρώτα μαύρα ρίγη.  
Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου με τα πρώτα μαύρα ρίγη.  
Εκεί ρόδια, κυδώνια  
θεοί μελαχρινοί, θείοι κι εξάδελφοι

το λάδι αδειάζοντας μες στα πελώρια κιούπια  
 και πνοές από τη ρεματιά ευωδιάζοντας  
 λυγαριά και σχίνο  
 σπάρτο και πιπερόριζα  
 με τα πρώτα πιπίσματα των σπίνων,  
 ψαλμωδίες γλυκές με τα πρώτα-πρώτα Δόξα Σοι.  
 Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου, με τα πρώτα-πρώτα Δόξα Σοι!  
 Εκεί δάφνες και βάγια  
 θυμιατό και λιβάνισμα  
 τις πάλες ευλογώντας και τα καριοφίλια.  
 Στο χώμα το στρωμένο με τ' αμπελομάντιλα  
 κνίσες, τσουγκρίσματα  
 και Χριστός Ανέστη  
 με τα πρώτα συμπάρα των Ελλήνων.  
 Αγάπες μυστικές με τα πρώτα λόγια του Ύμνου.  
 Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου, με τα πρώτα λόγια του Ύμνου!

α΄

ΣΤΟΝ ΠΗΛΟ το στόμα Ρόδινο νεογνό Κι από τότε σου 'πλαθε Τη γραμμή των χειλιών Την άρθρωση σου 'δινε Την αέρινη άσφαλτη	μου ακόμη και σε ονόμαζε στικτή πρώτη δροσιά βαθιά στα χαράματα και τον καπνό της κόμης και το λάμδα το έψιλον περπατηξιά
Κι απ' την ίδια εκείνη Άγνωστη φυλακή Στον αιθέρα ερίζοντας Πως για σένα τα αίματα Στους αιώνες το πάλεμα Η σαγήνη για σένα και	στιγμή μέσα μου ανοίγοντας φαιά κι άσπρα πουλιά ανέβηκαν κι ένιωσα για σένα τα δάκρυα το φριχτό και το υπέροχο η ομορφιά
Στα πνευστά των δέντρων Δόρατα και σπαθιά Μυστικά - προστάγματα Με την έκλαμψη πράσινων Και πάνω απ' την άβυσσο <b>ΤΟΥ ΣΠΑΘΙΟΥ ΣΟΥ ΤΗΝ ΚΟΨΗ</b>	και κρούοντας ο πυρρίχιος να λες άκουσα Εσύ και παρθενοβίωτα αστέρων λόγια αιωρούμενη γνώρισα <b>ΤΗΝ ΤΡΟΜΕΡΗ!</b>

## ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΠΡΩΤΟ

### Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

ΞΗΜΕΡΩΝΟΝΤΑΣ τ' Αγιαννιού, με την αύριο των Φώτων, λάβαμε τη διαταγή να κινηθούμε πάλι μπροστά, για τα μέρη όπου δεν έχει καθημερινές και σκόλες. Έπρεπε, λέει, να πιάσουμε τις γραμμές που κρατούσανε ως τότε οι Αρτινοί, από Χειμάρρα ως Τεπελένι. Λόγω που εκείνοι πολεμούσανε απ' την πρώτη μέρα, συνέχεια, κι είχαν μείνει σκεδόν οι μισοί και δεν αντέχανε άλλο.

Δώδεκα μέρες κιόλας είχαμε μεις πιο πίσω, στα χωριά. Κι απάνω που συνήθιζε τ' αυτί μας πάλι στα γλυκά τριξίματα της γης, και δειλά συλλαβίζαμε το γάβγισμα του σκύλου ή τον αχό της μακρινής καμπάνας, να που ήταν ανάγκη, λέει, να γυρίσουμε στο μόνο αχολόι που ξέραμε: στο αργό και στο βαρύ των κανονιών, στο ξερό και στο γρήγορο των πολυβόλων. Νύχτα πάνω στη νύχτα βαδίζαμε ασταμάτητα, ένας πίσω απ' τον άλλο, ίδια τυφλοί. Με κόπο ξεκολλώντας το ποδάρι από τη λάσπη, όπου, φορές, εκαταβούλιαζε ίσαμε το γόνατο. Επειδή το πιο συχνά ψιχάλιζε στους δρόμους έξω, καθώς μες στην ψυχή μας. Και τις λίγες φορές όπου κάναμε στάση να ξεκουραστούμε, μήτε που αλλάζαμε κουβέντα, μονάχα σοβαροί και αμίλητοι, φέγγοντας μ' ένα μικρό δαδί, μία-μία εμοιραζόμασταν τη σταφίδα. Ή φορές πάλι, αν ήταν βολετό, λύναμε βιαστικά τα ρούχα και ξυνόμασταν με λύσσα ώρες πολλές, όσο να τρέξουν τα αίματα. Τι μας είχε ανέβει η ψείρα ως το λαιμό, κι ήταν αυτό πιο κι απ' την κούραση ανυπόφερτο. Τέλος, κάποτε ακουγότανε στα σκοτεινά η σφυρίχτρα, σημάδι ότι κινούσαμε, και πάλι σαν τα ζα τραβούσαμε μπροστά να κερδίσουμε δρόμο, πριχού ξημερώσει και μας βάλουνε στόχο τ' αερόπλانا. Επειδή ο Θεός δεν κάτεχε από στόχους ή τέτοια, κι όπως το 'χε συνήθειο του, στην ίδια πάντοτε ώρα ξημέρωνε το φως.

Τότες, χωμένοι μες στις ρεματιές, γέρναμε το κεφάλι από το μέρος το βαρύ, όπου δε βγαίνουνε όνειρα. Και τα πουλιά μας θύμωναν, που δε δίναμε τάχα σημασία στα λόγια τους – ίσως και που ασκημίζαμε χωρίς αιτία την πλάση. Άλλης λογής εμείς χωριάτες, μ' άλλω λογιά ξινάρια και σιδερικά στα χέρια μας, που ξορκισμένα να 'ναι.

Δώδεκα μέρες κιάλας, είχαμε μεις πιο πίσω στα χωριά κοιτάζει σε κατρέφτη, ώρες πολλές, το γύρο του προσώπου μας. Κι απάνω που συνήθιζε ξανά το μάτι μας τα γνώριμα παλιά σημάδια, και δειλά συλλαβίζαμε το χείλο το γυμνό ή το χορτάτο από τον ύπνο μάγουλο, να που τη δεύτερη τη νύχτα σάμπως πάλι αλλάζαμε, την τρίτη ακόμη πιο πολύ, την ύστερη, την τέταρτη, πια φανερό, δεν ήμασταν οι ίδιοι.

Μόνε σα να πηγαίναμε μπουλούκι ανάκατο, θαρρούσες, απ' όλες τις γενιές και τις χρονιές, άλλοι των τωρινών καιρών κι άλλοι πολλά παλιών πού χαν λευκάνει απ' τα περίσσια γένια. Καπεταναίοι αγέλαστοι με το κεφαλοπάκι, και παπάδες θερία, λοχίες του 97 ή του 12, μπαλτζήδες βλοσυροί πάνου απ' τον ώμο σειώντας το πελέκι, απελάτες και σκουταροφόροι με το αίμα επάνω τους ακόμη Βουργάρων και Τουρκών. Όλοι μαζί, δίχως μιλιά, χρόνους αμέτρητους αγκομαχώντας πλάι-πλάι, διαβαίναμε τις ράχες, τα φαράγγια, δίχως να λογαριάζουμε άλλο τίποτε. Γιατί καθώς όταν βαρούν απανωτές αναποδιές τους ίδιους τους ανθρώπους πάντα, συνηθάν εκείνοι στο Κακό, τέλος του αλλάζουν όνομα, το λεν Γραμμένο ή Μοίρα - έτσι κι εμείς επροχωρούσαμε ίσια πάνου σ' αυτό που λέγαμε Κατάρα, όπως θα λέγαμε Αντάρα ή Σύγνεφο. Με κόπο ξεκολλώντας το ποδάρι από τη λάσπη όπου φορές εκαταβούλιαζε ίσαμε το γόνατο. Επειδή το πιο συχνά, ψιχάλιζε στους δρόμους έξω καθώς μες στην ψυχή μας.

Κι ότι ήμασταν σιμά πολύ στα μέρη όπου δεν έχει καθημερινές και σκόλες, μήτε αρρώστους και γερούς, μήτε φτωχούς και πλούσιους, το καταλαβαίναμε. Γιατί κι ο βρόντος πέρα, κάτι σαν καταιγίδα πίσω απ' τα βουνά, δυνάμωνε ολοένα, τόσο που καθαρά στο τέλος να διαβάζουμε το αργό και το βαρύ των κανονιών, το ξερό και το γρήγορο των πολυβόλων. Ύστερα και γιατί, ολοένα πιο συχνά, τύχαινε τώρα ν' απαντούμε, απ' τ' άλλο μέρος να 'ρχονται, οι αργές οι συνοδείες με τους λαβωμένους. Όπου απιθώνανε χάμου τα φορεία οι νοσοκόμοι, με τον κόκκινο σταυρό στο περιβραχιόνιο, φτύνοντας μέσα στις παλάμες, και το μάτι τους άγριο για τσιγάρο. Κι όπου κατόπι σαν ακούγανε για πού τραβούσαμε, κουνούσαν το κεφάλι, αρχινώντας ιστορίες για σημεία και τέρατα. Όμως εμείς το μόνο που προσέχαμε ήταν εκείνες οι φωνές μέσα στα σκοτεινά, που ανέβαιναν, καυτές ακόμη από την πίσσα του βυθού ή το θειάφι. "Οι όι, μάνα μου", και κάποτε, πιο σπάνια, ένα πνιχτό μουσούνισμα, ίδιο ροχαλητό, πού 'λεγαν, όσοι ξέρανε, είναι αυτός ο ρόγχος του θανάτου.

Ήταν φορές που εσέρνανε μαζί τους κι αιχμαλώτους, μόλις πιασμένους

λίγες ώρες πριν, στα ξαφνικά γιουρούσια που κάναν τα περίπολα.  
Βρωμούσανε κρασί τα χνώτα τους, κι οί τσέπες τους γιομάτες κονσέρβα ή σοκολάτες. Όμως εμείς δεν είχαμε, ότι κομμένα τα γιοφύρια πίσω μας, και τα λίγα μουλάρια μας κι εκείνα ανήμπορα μέσα στο χιόνι και στη γλιστράδα της λασπουριάς.

Τέλος, κάποια φορά, φανήκανε μακριά οι καπνοί που ανέβαιναν μεριές-μεριές, κι οι πρώτες στον ορίζοντα κόκκινες, λαμπερές φωτοβολίδες.

β΄

NEOS πολύ και γνώρισα Όχι του δάσους μία στιγμή Μόνο του σκύλου που αλυχτά Των χαμηλών σπιτιών καπνοί Η ανομολόγητη ματιά Όχι που αργούν στον άνεμο Πέφτει η γαλήνη σα βροχή Μόνο του ζώου που σπαρταρά Της Παναγίας δύο φορές Στην πεδιάδα της ταφής Μόνο της θύρας χτύπημα Μήτε σημάδι καν χεριού Χρόνους πολλούς κι αν καρτερώ Στων αδερφών τη μοιρασιά Η πετροκόλλητη σαγή	των εκατό χρονώ φωνές στα στέρνα ο πεύκινος τριγμός στα βουνά τ' ανδροβάδιστα και κείνων που ψυχορραγούν του κόσμου του άλλου η ταραχή των πελαργών μικρές κρωξιές και γρούζουν τα κηπευτικά τα πνιχτά κι ασυλλάβιστα ο μαύρος γύρος των ματιών και στην ποδιά των γυναικών κι όταν ανοίξεις πια κανείς στη λίγη πάχνη των μαλλιών γαληνεμό δεν έλαβα μου δόθη ο κλήρος ο λειψός και το ζακόνι των φιδιών
--	---

Γ΄

ΤΟΝ ΠΛΟΥΤΟ δεν έδωκες ποτέ σε μένα  
τον ολοένα ερημούμενο από τις φυλές των Ηπειρών  
και απ' αυτές πάλι αλαζονικά, ολοένα, δοξαζόμενο!  
Έλαβε τον Βότρυ ο Βορράς  
και τον Στάχυ ο Νότος  
τη φορά του ανέμου εξαγοράζοντας  
και των δέντρων τον κάματο δύο και τρεις φορές



ανόσια εξαργυρώνοντας.  
Άλλο εγώ,  
πάρεξ το θυμάρι στην καρφίδα του ήλιου δεν εγνώρισα  
και πάρεξ  
τη σταγόνα του νερού στ' άκοπα γένια μου δεν ένιωσα  
μα τραχύ το μάγουλο έθεσα στο τραχύτερο της πέτρας  
αιώνες κι αιώνες.  
Εκοιμήθηκα πάνω στην έγνοια της αυριανής ημέρας  
όπως ο στρατιώτης επάνω στο τουφέκι του.  
Και τα ελέη της νύχτας ερεύνησα  
όπως ο ασκητής το Θεό του.  
Από τον ιδρώτα μου έδεσαν διαμάντι  
και στα κρυφά μου αντικαταστήσανε  
την παρθένα του βλέμματος.  
Εζυγίσανε τη χαρά μου και τη βρήκανε, λέει, μικρή  
και την πατήσανε χάμου σαν έντομο.  
Τη χαρά μου χάμου πατήσανε και στην πέτρα μέσα την κλείσανε  
και στερνά την πέτρα μου αφήσανε,  
τρομερή ζωγραφιά μου.  
Με πελέκι βαρύ τη χτυπούν, με σκαρπέλο σκληρό την τρυπούν,  
με καλέμι πικρό τη χαράζουν, την πέτρα μου.  
Κι όσο τρώει Την ύλη ο καιρός, τόσο βγαίνει πιο καθαρός  
ο χρησμός απ' την όψη μου:

ΤΗΝ ΟΡΓΗ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ ΝΑ ΦΟΒΑΣΤΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΡΑΧΩΝ Τ'  
ΑΓΑΛΜΑΤΑ!

Δ΄

ΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ ΜΟΥ άθροισα και δε σε βρήκα  
πουθενά, ποτέ, να μου κρατείς το χέρι  
στη βοή των γκρεμών και στων άστρων τον κυκεώνα μου!  
Πήραν άλλοι τη Γνώση και άλλοι την Ισχύ  
το σκοτάδι με κόπο χαράζοντας  
και μικρές προσωπίδες, τη χαρά και τη θλίψη,  
στη φθαρμένη την όψη αρμόζοντας.  
Μόνος, όχι εγώ, προσωπίδες δεν άρμοσα,  
τη χαρά και τη θλίψη πίσω μου έριξα,  
γενναιόδωρα πίσω μου έριξα  
την Ισχύ και τη Γνώση.

Τις ημέρες μου άθροισα κι έμεινα μόνος.  
Είπαν άλλοι: γιατί; κι αυτός να κατοικήσει  
το σπίτι με τις γλάστρες και τη λευκή μνηστή.  
Άλογα τα πυρρά και τα μαύρα μου άναψαν  
γινάτι γι' άλλες, πιο λευκές Ελένες!  
Γι' άλλη, πιο μυστικήν αντρεία λαχτάρησα  
κι από κει που με μπόδισαν, ο αόρατος, κάλπασα  
στους αγρούς τις βροχές να γυρίσω  
και το αίμα πίσω να πάρω των νεκρών μου των άθαφτων!  
Είπαν άλλοι: γιατί; κι εκείνος να γνωρίσει  
κι εκείνος τη ζωή μέσα στα μάτια του άλλου.  
Άλλου μάτια δεν είδα, δεν αντίκρισα  
παρά δάκρυα μέσα στο Κενό πού αγκάλιαζα  
παρά μπόρες μέσα στη γαλήνη πού άντεχα.  
Τις ημέρες μου άθροισα και δε σε βρήκα  
και τα όπλα ζώστηκα και μόνος βγήκα  
στη βοή των γκρεμών και στων άστρων τον κυκεώνα μου!  
γ'

ΜΟΝΟΣ κυβέρνησα τη θλίψη μου  
Μόνος αποίκησα τον εγκαταλειμμένο Μάιο  
Μόνος εκόλπωσα τις ευωδιές  
Επάνω στον αγρό με τις αλκυονίδες  
Τάισα τα λουλούδια κίτρινο βουκόλισα τους λόφους  
Επυροβόλησα την ερημιά με κόκκινο!  
Είπα: δε θα 'ναι η μαχαιριά βαθύτερη από την κραυγή  
Και είπα: δε θα 'ναι το Άδικο τιμιότερο απ' το αίμα!  
Το χέρι των σεισμών το χέρι των λιμών  
Το χέρι των εχτρών το χέρι των δικών  
Μου,εφρένιασαν εχάλασαν ερήμασαν  
αφάνησαν  
Μία και δύο και τρεις φορές  
Προδόθηκα κι απόμεινα στον κάμπο μόνος  
Πάρθηκα και πατήθηκα σαν κάστρο μόνος  
Το μήνυμα που σήκωνα τ' άντεξα μόνος!

Μόνος απέλπισα το θάνατο  
Μόνος εδάγκωσα μες στον Καιρό με δόντια πέτρινα  
Μόνος εκίνησα για το μακρύ  
Ταξίδι σαν της σάλπιγγας μες στους αιθέρες!

Ήταν στη δύναμή μου η Νέμεση το ατσάλι κι η ατιμία  
Να προχωρήσω με τον κορνιαχτό και τ' άρματα

Είπα: με μόνο το σπαθί Και είπα: με μόνο το Άσπιλο Στο πείσμα των σεισμών Στο πείσμα των εχτρών Μου, ανάντισα κρατήθηκα Μία και δύο Θεμέλιωσα τα σπίτια μου Πήρα και στεφανώθηκα Το στάρι που ευαγγέλισα	του κρύου νερού θα παραβγώ του νου μου θα χτυπήσω! στο πείσμα των λιμών στο πείσμα των δικών ψυχώθηκα κραταιώθηκα και τρεις φορές στη μνήμη μόνος την άλω μόνος το 'δρεψα μόνος!
--	--

## ΤΑ ΠΑΘΗ

### ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΟΙ ΗΜΙΟΝΗΓΟΙ ΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ ΕΚΕΙΝΕΣ έφτασαν επιτέλους ύστερα από τρεις σωστές εβδομάδες οι πρώτοι στα μέρη μας ημιονηγοί. Και έλεγαν πολλά για τις πολιτείες που διάβηκαν, Δέλβινο, Άγιοι Σαράντα, Κορυτσά. Και ξεφόρτωναν τη ρέγγα και το χαλβά κοιτάζοντας να ξετελέψουν μια ώρα αρχύτερα και να φύγουνε. Ότι δεν ήταν συνηθισμένοι και τους ετρόμαζε το βρόντισμα στα βουνά και το μαύρο γένη στη φαγωμένη την όψη μας. Και συνέβηκε τότες ένας απ' αυτούς να' χει μαζί του κάτι παλιές εφημερίδες. Και διαβάζαμε όλοι απορημένοι, μ' όλο που το' χαμε κιόλας ακουστά, πώς επανηγύριζαν στην πρωτεύουσα και πώς ο κόσμος εσήκωνε, λέει, ψηλά στα χέρια τους φαντάρους που γυρίζανε με άδειες από τα γραφεία της Πρέβεζας και της Άρτας. Και σημαίνανε όλη μέρα οι καμπάνες, και το βράδυ στα θέατρα λέγανε τραγούδια και παριστάνανε στη σκηνή τη ζωή μας για να χειροκροτά ο κοσμάκης. Βαρειά σιωπή έπεσε ανάμεσά μας, επειδή κι η ψυχή μας είχε μήνες τώρα μέσα στις ερημιές αγριέψει, και, χωρίς να το λέμε, πολύ λογαριάζαμε τα χρόνια μας. Μάλιστα μια στιγμή δάκρυσε ο λοχίας ο Ζώης κι έκανε πέρα τα χαρτιά με τις είδησες του κόσμου, ανοίγοντας τα πέντε δάχτυλα καταπάνω τους. Και οι άλλοι εμείς δε λέγαμε τίποτε, μονάχα με τα μάτια του δείχναμε κάτι σαν ευγνωμοσύνη. Τότε ο Λευτέρης, που τύλιγε παρέκει τσιγάρο, καρτερικά, σα να 'χε πάρει απάνω του την ανημπόρια ολάκερης της Οικουμένης, γύρισε και "Λοχία" είπε "τι βαρυκομάς; Αυτοί πού ναι ταγμένοι για τη ρέγγα και το χαλβά, σ' αυτά πάντοτε θα ξαναγυρίζουν. Και οι άλλοι στα δεφτέρια τους που δεν έχουνε τελειωμό, και οι άλλοι στα κρεβάτια τους τα μαλακά που τα στρώνουν μα

δεν τα ορίζουν. Αλλά κάτεχε ότι μονάχα κείνος που παλεύει το σκοτάδι μέσα του θα 'χει μεθαύριο μερτικό δικό του στον ήλιο" Και ο Ζώης: "Τι λοιπόν, θαρρείς ότι δεν έχω κι εγώ γυναίκα και χωράφια και βάσανα της καρδιάς που κάθομαι και φυλάγω δωνά στις εξορίες;

" Του αποκρίθηκε ο Λευτέρης:

"Αυτά που δεν αγαπά κανείς, αυτά, λοχία μου, να φοβάται, τι τα 'χει από τα πριν χαμένα κι ας τα σφίγγει όσο θέλει απάνω του. Αλλά τα πράγματα της καρδιάς τρόπος δεν είναι να χαθούν, έννοια σου, και γι' αυτά οι εξορίες δουλεύουν. Αργά-γρήγορα κείνοι που είναι ναν τα βρουν, θαν τα βρουν".

Πάλι ρώτησε ο λοχίας ο Ζώης:

"Και ποιος λες τάχα του λόγου σου ότι θαν τα βρει;

" Τότε ο Λευτέρης, αργά, δείχνοντας με το δάχτυλο:

"Εσύ κι εγώ κι ό,τι άλλο δείξει, αδερφέ μου, η ώρα ετούτη που μας ακούει".

Και ευθύς ακούστηκε στον αέρα η σκοτεινή σφυριγματιά της οβίδας που έφτανε. Και πέσαμε όλοι καταγής μπρούμυτα, πάνω στις σκάρες, ότι γνωρίζαμε απόξω πια τα σημάδια του Αόρατου, και με τ' αυτί μας ορίζαμε από πριν το μέρος όπου θα 'σμιγε η φωτιά το χώμα ν' ανοίξει και να χυθεί. Και δεν επείραξε η φωτιά κανέναν.

Κάτι μουλάρια μονάχα σηκώθηκαν στα πισινά τους ποδάρια και άλλα τaráχτηκαν και σκόρπισαν. Και μέσα στην κάπνα που κατακάθιζε θωρούσες να τρέχουνε πίσω τους χειρονομώντας οι άνθρωποι που τα 'χανε φέρει με κόπους ίσαμε κει. Και τα πρόσωπά τους χλωμά, και ξεφόρτωναν τη ρέγγα και το χαλβά κοιτάζοντας να ξετελέψουν μια ώρα αρχύτερα και να φύγουνε, ότι δεν ήτανε μαθημένοι και τους ετρόμαζε το βρόντισμα στα βουνά και το μαύρο γένη στη φαγωμένη την όψη μας

<p>ΕΝΑ το χελιδόνι          Για να γυρίσει ο ήλιος          Θέλει νεκροί χιλιάδες          Θέλει κι οι ζωντανοί          Θέ μου Πρωτομάστορα          Θέ μου Πρωτομάστορα          Πάρθηκεν από Μάγους          Το 'χουνε θάψει σ' ένα          Σ' ένα βαθύ πηγάδι          Μύρισε το σκοτάδι          Θέ μου Πρωτομάστορα          Θέ μου Πρωτομάστορα          Σάλεψε σαν το σπέρμα          Το φοβερό της μνήμης          Κι όπως δαγκώνει αράχνη          Έλαμψαν οι γιαλοί          Θέ μου Πρωτομάστορα          Θέ μου Πρωτομάστορα</p>	<p>κι η Άνοιξη ακριβή          θέλει δουλειά πολλή          να 'ναι στους Τροχούς          να δίνουν το αίμα τους          μ' έχτισες μέσα στα βουνά          μ' έκλεισες μες στη θάλασσα!          το σώμα του Μαγιού          μνήμα του πέλαγου          το 'χουνε κλειστό          κι όλη η Άβυσσο          μέσα στις πασχαλιές Και Συ          μύρισες την Ανάσταση!          σε μήτρα σκοτεινή          έντομο μες στη γη          δάγκωσε το φως          κι όλο το πέλαγος.          μ' έζωσες τις ακρογιαλιές          στα βουνά με θεμέλιωσες!</p>
---	---

Ε΄

ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΜΟΥ στα βουνά και τα βουνά σηκώνουν οι λαοί στον ώμο τους και πάνω τους η μνήμη καίει άκαυτη βάτος. Μνήμη του λαού μου σε λένε Πίνδο και σε λένε Άθω. Ταράζεται ο καιρός κι απ' τα πόδια τις μέρες κρεμάζει αδειάζοντας με πάταγο τα οστά των ταπεινωμένων. Ποιοι, πως, πότε ανέβηκαν την άβυσσο; Ποιες, ποιων, πόσων οι στρατιές; Τ' ουρανού το πρόσωπο γυρίζει κι οι εχθροί μου έφυγαν μακριά. Μνήμη του λαού μου σε λένε Πίνδο και σε λένε Άθω. Εσύ μόνη απ' τη φτέρνα τον άντρα γνωρίζεις Εσύ μόνη απ' την κόψη της πέτρας μιλάς. Εσύ την όψη των αγίων οξύνεις κι εσύ στου νερού των αιώνων την άκρη σύρεις πασχαλιάν αναστάσιμη! Αγγίζεις το νου μου και πονεί το βρέφος της Άνοιξης! Τιμωρείς το χέρι μου και στα σκότη λευκαίνεται! Πάντα πάντα περνάς τη φωτιά για να φτάσεις τη λάμψη. Πάντα πάντα τη λάμψη περνάς για να φτάσεις ψηλά τα βουνά τα χιονόδοξα. Όμως τι τα βουνά; Ποιος και τι στα βουνά; Τα θεμέλιά μου στα βουνά και τα βουνά σηκώνουν οι λαοί στον ώμο τους και πάνω τους η μνήμη καίει άκαυτη βάτος!

ΣΤ΄

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ των νεφών και των κυμάτων κοιμάται μέσα μου! Στη θηλή της θύελλας τα σκοτεινά του χείλη και η ψυχή του πάντοτε με της θαλάσσης το λάχτισμα πάνω στα πόδια του όρους! Ξεριζώνει δρυς και δριμύς κατεβαίνει

ο θρηϊκίος. Μικρά καράβια στου κάβου το γύρισμα ξάφνου μπατάρουν και χάνονται. Και πάλι προβαίνουν ψηλά μες στα νέφη απ' την άλλη μεριά του βυθού. Στις άγκυρες έχουν κολλήσει τα φύκια στα γένια θλιμμένων αγίων. Ωραίες αχτίδες γύρω στην όψη την άλω του πόντου δονούν. Νηστικοί κατά κει τ' άδεια μάτια γυρίζουν οι γέροντες Κι οι γυναίκες τη μαύρη σκιά τους επάνω στον άχραντο ασβέστη φορούν. Μαζί τους εγώ, το χέρι κινώ Ποιητής των νεφών και των κυμάτων! Στο σεμνό τενεκέ με το χρώμα βουτώ τα πινέλα μαζί τους και βάφω: Τα καινούρια σκαριά τα χρυσά και τα μαύρα εικονίσματα! Βοηθός και σκέπη μας Άη Κανάρη! Βοηθός και σκέπη μας Άη Μιαούλη! Βοηθός και σκέπη μας Αγιά Μαντώ!

Ζ΄

ΗΡΘΑΝ ντυμένοι "φίλοι" αμέτρητες φορές οι εχθροί μου το παμπάλαιο χρώμα πατώντας. Και το χρώμα δεν έδесе ποτέ με τη φτέρνα τους. Έφεραν το Σοφό, τον Οικιστή και το Γεωμέτρη, Βίβλους γραμμάτων και αριθμών, την πάσα Υποταγή και Δύναμη, το παμπάλαιο φως εξουσιάζοντας. Και το φως δεν έδесе ποτέ με τη σκέπη τους. Ούτε μέλισσα καν δε γελάστηκε το χρυσό ν' αρχινίσει παιχνίδι ούτε ζέφυρος καν, τις λευκές να φουσκώσει ποδιές. Έστεισαν και θεμέλιωσαν στις κορφές, στις κοιλάδες, στα πόρτα πύργους κραταιούς κι επαύλεις ξύλα κι άλλα πλεούμενα, τους Νόμους, τους θεσπίζοντας τα καλά και συμφέροντα, στο παμπάλαιο μέτρο εφαρμόζοντας. Και το μέτρο δεν έδесе ποτέ με τη σκέψη τους. Ούτε καν ένα χνάρι θεού στην ψυχή τους σημάδι δεν άφησε ούτε καν ένα βλέμμα ξωθιάς τη μιλιά τους δεν είπε να πάρει. Έφτασαν ντυμένοι "φίλοι" αμέτρητες φορές οι εχθροί μου, τα παμπάλαια δώρα προσφέροντας. Και τα δώρα τους άλλα δεν ήτανε παρά μόνο σίδηρο και φωτιά. Στ' ανοιχτά που καρτέραγαν δάχτυλα μόνον όπλα και σίδηρο και φωτιά. Μόνον όπλα και σίδηρο και φωτιά.

Η΄

ΗΡΘΑΝ με τα χρυσά σειρήτια τα πετεινά του Βορρά και της Ανατολής τα θηρία! Και τη σάρκα μου στα δύο μοιράζοντας και στερνά στο συκώτι μου επάνω ερίζοντας έφυγαν. "Γι' αυτούς, είπαν, ο καπνός της θυσίας, και για μας της φήμης ο καπνός, αμήν". Και την ηχώ σταλμένη από τα περασμένα όλοι ακούσαμε και γνωρίσαμε. Την ηχώ γνωρίσαμε και ξανά με στεγνή φωνή τραγουδήσαμε: Για μας, για μας το ματωμένο σίδηρο και η τριπλά εργασμένη προδοσία. Για μας η αυγή στο χάλκωμα και τα δόντια τα σφιγμένα ως την ώρα την ύστερη ο δόλος και τ' αόρατο γάγγαμο. Για μας το σύρσιμο στη γης ο κρυφός όρκος μες στα σκοτεινά των ματιών η απονία και η ποτέ καμιά, καμιά ποτέ Ανταπόδοση. Αδελφοί μας εγέλασαν! "Γι' αυτούς, είπαν, ο καπνός της θυσίας, και για μας της φήμης ο καπνός, αμήν". Αλλά

σύ μες στο χέρι μας το λύχνο του άστρου με το λόγο σου άναψες, του αθώου στόμα θύρα της Παράδεισος! Την ισχύ του καπνού στο μέλλον βλέπουμε της πνοής σου παίγνιο και το κράτος και τη βασιλεία του!

ε΄

ΜΕ ΤΟ ΛΥΧΝΟ του άστρου Στο αγιάζι των λειμώνων Που να βρω τη ψυχή μου Λυπημένες μυρσίνες Μου ράντισαν την όψη Που να βρω τη ψυχή μου Οδηγέ των ακτίνων Αγύρτη που γνωρίζεις Που να βρω τη ψυχή μου Τα κορίτσια μου πένθος Τ' αγόρια μου τουφέκια Που να βρω τη ψυχή μου Εκατόγχειρες νύχτες Τα σπλάχνα μου αναδεύουν Που να βρω τη ψυχή μου Με το λύχνο του άστρου Στο αγιάζι των λειμώνων Που να βρω τη ψυχή μου	στους ουρανούς εβγήκα στη μόνη ακτή του κόσμου το τετράφυλλο δάκρυ! ασημωμένες ύπνο Φυσώ και μόνος πάω το τετράφυλλο δάκρυ! και των κοιτώνων Μάγε το μέλλον μίλησέ μου το τετράφυλλο δάκρυ! για τους αιώνες έχουν κρατούν και δεν κατέχουν το τετράφυλλο δάκρυ! μες στο στερέωμα όλο Αυτός ο πόνος καίει το τετράφυλλο δάκρυ! στους ουρανούς γυρίζω στη μόνη ακτή του κόσμου το τετράφυλλο δάκρυ!
--	--

## ΤΑ ΠΑΘΗ

### ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΤΡΙΤΟ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΞΟΔΟΣ ΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ εκείνες έκαναν σύναξη μυστική τα παιδιά και λάβανε την απόφαση, επειδή τα κακά μαντάτα πλήθαιναν στην πρωτεύουσα, να βγουν έξω σε δρόμους και σε πλατείες με το μόνο πράγμα που τους είχε απομείνει: μια παλάμη τόπο κάτω από τ' ανοιχτό πουκάμισο, με τις μαύρες τρίχες και το σταυρουδάκι του ήλιου. Όπου είχε κράτος κι εξουσία η Άνοιξη.

Και επειδή σίμωνε η μέρα που το Γένος είχε συνήθιο να γιορτάζει τον άλλο Σηκωμό, τη μέρα πάλι εκείνη ορίσανε για την Έξοδο.

Και νωρίς εβγήκανε καταμπροστά στον ήλιο, με πάνου ως κάτω απλωμένη την αφοβιά σα σημαία, οι νέοι με τα πρησμένα πόδια που τους έλεγαν αλήτες.

Και ακολουθούσανε άντρες πολλοί, και γυναίκες, και λαβωμένοι με τον επίδεσμο και τα δεκανίκια. Όπου έβλεπες άξαφνα στην όψη τους τόσες χαρακιές, πού 'λεγες είχανε περάσει μέρες πολλές μέσα σε λίγην ώρα. Τέτοιας λογής αποκοτιές, ωστόσο, μαθαίνοντες οι Άλλοι, σφόδρα ταράχθηκαν.

Και φορές τρεις με το μάτι αναμετρώντας το έχει τους, λάβανε την απόφαση να βγουν έξω σε δρόμους και σε πλατείες, με το μόνο πράγμα που τους είχε απομείνει: μία πήχη φωτιά κάτω απ' τα σίδερα, με τις μαύρες κάνες και τα δόντια του ήλιου.

Όπου μήτε κλώνος μήτε ανθός, δάκρυο ποτέ δεν έβγαλαν.

Και χτυπούσανε όπου να 'ναι, σφαλώντας τα βλέφαρα με απόγνωση.

Και η Άνοιξη ολοένα τους κυριεύε.

Σα να μην ήτανε άλλος δρόμος πάνω σ' ολάκερη τη γη, για να περάσει η Άνοιξη παρά μονάχα αυτός, και να τον είχαν πάρει αμίλητοι, κοιτάζοντας πολύ μακριά, πέρ' απ' την άκρη της απελπισιάς, τη Γαλήνη που έμελλαν να γίνουν, οι νέοι με τα πρησμένα πόδια που τους έλεγαν αλήτες, και οι άντρες, και οι γυναίκες, και οι λαβωμένοι με τον επίδεσμο και τα δεκανίκια.

Και περάσανε μέρες πολλές μέσα σε λίγην ώρα. Και θερίσανε πλήθος τα θηρία, και άλλους εμάζωξαν. Και την άλλη μέρα εστήσανε στον τοίχο τριάντα.

ς'

ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ήλιε νοητέ μη παρακαλώ σας μη Αετόμορφα έχει τα ψηλά βουνά και τα σπίτια πιο λευκά Της Ασίας αν αγγίζει από τη μια στον αιθέρα στέκει να Και δεν είναι μήτε ξένου λογισμός μόνο πένθος αχ παντού Τα πικρά μου χέρια με τον Κεραυνό τους παλιούς φίλους καλώ Μα 'χουν όλα τα αίματα ξαντιμεθεί και στον έναν ο άλλος μπαί Της Δικαιοσύνης ήλιε νοητέ μη παρακαλώ σας μη	και μυρσίνη συ δοξαστική λησμονάτε τη χώρα μου! στα ηφαίστεια κλήματα σειρά σου γλαυκού το γειτόνεμα! της Ευρώπης λίγο αν ακουμπά και στη θάλασσα μόνη της! και δικού της μήτε αγάπη μια και το φως ανελέητο! τα γυρίζω πίσω απ' τον Καιρό με φοβέρες και μ' αίματα! κι οι φοβέρες αχ λατομηθεί νουν εναντίον οι άνεμοι! και μυρσίνη συ δοξαστική λησμονάτε τη χώρα μου!
---	---



Θ´

ΑΥΤΟΣ είναι ο πάντοτε αφανής δικός μας Ιούδας! Θύρες επτά τον καλύπτουνε και στρατιές επτά παχύνονται στη διακονία του. Μηχανές αέρος τον απάγουνε και βαρύν από γούνα και ταρταρούγα, στα Ηλύσια μέσα και στους Λευκούς Οίκους τον αποθέτουνε. Και γλώσσα καμιά δεν έχει, επειδή όλες δικές του - Και γυναίκα καμιά, επειδή όλες δικές του - ο Παντοδύναμος! Θαυμάζουν οι αφελείς και σιμά στη λάμψη του κρυστάλλου χαμογελούν οι μαυροφορεμένοι, και σκιρτούν των άντρων του Λυκαβητού οι ημίγυμνες τίγρισες! Αλλά πόρος κανείς για να περάσει ο ήλιος τη φήμη του στο μέλλον, Και ημέρα Κρίσεως καμιά, επειδή εμείς αδελφοί, εμείς η μέρα της Κρίσεως και δικό μας το χέρι που θ' αποθεωθεί - καταπρόσωπο ρίχνοντας τα αργύρια!

Ι´

ΚΑΤΑΠΡΟΣΩΠΟ ΜΟΥ εχλεύασαν οι νέοι Αλεξανδρείς: ιδέστε, είπαν, ο αφελής περιηγητής του αιώνος! Ο αναισθητος που όταν όλοι εμείς θρηνούμε αυτός αγαλλιά και όταν όλοι πάλι αγαλλιούμε αυτός αναίτια σκυθρωπάζει. Στις κραυγές μας μπροστά προσπερνά και αδιαφορεί και τα σε μας αόρατα, με τ' αυτί στην πέτρα, σοβαρός και μόνος προσέχει. Ο χωρίς φίλον κανένα μήτε οπαδό, που εμπιστεύεται μόνον το σώμα του και το μέγα μυστήριο στ' αγκαθόφυλλα μέσα του ήλιου αναζητεί, αυτός είναι, ο απόβλητος από τις αγορές του αιώνος! Επειδή νου δεν έχει κι από ξένα δάκρυα κέρδος δε βγάνει και στο θάμνο που καίει την αγωνία μας μοναχά καταδέχεται να ουρεί. Ο αντίχριστος και ανάλγητος δαιμονιστής του αιώνος! Που όταν όλοι εμείς πενθούμε, αυτός ηλιοφορεί. Και όταν όλοι σαρκάζουμε, ιδεοφορεί. Και όταν ειρήνη αγγέλλουμε, μαχαιοφορεί. Καταπρόσωπό μου οι νέοι Αλεξανδρείς εχλεύασαν!

Ζ´

ΑΥΤΟΣ αυτός ο κόσμος \* ο ίδιος κόσμος είναι Των ήλιων και του κονιορτού \* της τύρβης και του απόδειπνου Ο υφάντης των αστερισμών \* ο ασημωτής των βρύων Στη χάση του θυμητικού \* στο έβγα των ονείρων Αυτός ο ίδιος κόσμος \* αυτός ο κόσμος είναι Κύμβαλο κύμβαλο \* και μάταιο γέλιο μακρινό! Αυτός αυτός ο κόσμος \* ο ίδιος κόσμος είναι Ο σκυλεύοντας την ηδονή \* ο βιάζοντας τις κρήνες Ο πάνω απ' τους Κατακλυσμούς \* ο κάτω απ' τους Τυφώνες Ο γαμψός, ο κυφός \* ο δασύς, ο

πυρρός Τις νύχτες με τη σύριγγα \* τις μέρες με τη φόρμιγγα Στα σκύρα των πολιτειών \* στους αρτεμώνες των αγρών Αυτός ο πλατυκέφαλος \* αυτός ο μακρυκέφαλος Ο εκούσιος \* ο ακούσιος Ο υιός Αγγείθ \* και ο Σολομών. Αυτός αυτός ο κόσμος \* ο ίδιος κόσμος είναι Της άμπωτης και του οργασμού \* των τύψεων και της νέφωσης Ο ευρέτης των ζωδιακών \* τολμητίας των θόλων Στην άκρη της εκλειπτικής \* κι όσο που φτάνει η Χτίσις Αυτός ο ίδιος κόσμος \* αυτός ο κόσμος είναι Βούκινο βούκινο \* και μάταιο νέφος μακρινό!

## ΤΑ ΠΑΘΗ

## ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ

### ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΕ ΤΙΣ ΤΣΟΥΚΝΙΔΕΣ

ΜΙΑΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΗΛΙΑΓΕΣ μέρες εκείνου του χειμώνα, ένα πρωί Σαββάτου, σωρός αυτοκίνητα και μοτοσυκλέτες εζώσανε το μικρό συνοικισμό του Λευτέρη, με τα τρύπια τενεκεδένια παράθυρα και τ' αυλάκια των οχετών στο δρόμο. Και φωνές άγριες βγάνοντας, εκατεβήκανε άνθρωποι με χυμένη την όψη στο μολύβι και τα μαλλιά ολόισα ίδιο άχερο. Προστάζοντας να συναχτούν οι άντρες όλοι στο οικόπεδο με τις τσουκνίδες. Και ήταν αρματωμένοι από πάνου ως κάτω, με τις μπούκες χαμηλά στραμμένες κατά το μπουλούκι. Και μεγάλος φόβος έπιανε τα παιδιά, επειδή τύχαινε, σχεδόν όλα, να κατέχουνε κάποιο μυστικό στην τσέπη η στην ψυχή τους. Αλλά τρόπος άλλος δεν ήτανε, και χρέος την ανάγκη κάνοντας, λάβανε θέση στη γραμμή, και οι άνθρωποι με το μολύβι στην όψη, το άχερο στα μαλλιά και τα κοντά μαύρα ποδήματα, ξετυλίξανε γύρω τους το συρματοπλεγμα. Και κόψανε στα δύο τα σύγνεφα, όσο που το χιονόνερο άρχισε να πέφτει, και τα σαγόνια με κόπο κρατούσανε τα δόντια στη θέση τους, μήπως τους φύγουν ή σπάσουνε.

Τότε, από τ' άλλο μέρος φάνηκε αργά βαδίζοντας να 'ρχεται Αυτός με το Σβησμένο Πρόσωπο, που σήκωνε το δάχτυλο κι οι ώρες ανατρίχιαζαν στο μεγάλο ρολόι των αγγέλων. Και σε όποιον λάχαινε να σταθεί μπροστά, ευθύς οι άλλοι τον αρπάζανε από τα μαλλιά και τον εσούρνανε χάμου πατώντας τον. Ώσπου έφτασε κάποτε η στιγμή να σταθεί και μπροστά στο Λευτέρη.

Αλλά κείνος δε σάλεψε. Σήκωσε μόνο αργά τα μάτια του και τα πήγε  
μεμιάς τόσο μακριά - μακριά  
μέσα στο μέλλον του - που ο άλλος ένιωσε το σκούντημα κι έγγειρε πίσω με  
κίντυνο να πέσει.

Και σκυλιάζοντας, έκανε ν' ανασηκώσει το μαύρο του πανί, ναν του φτύσει  
κατάμουτρα.

Μα πάλι ο Λευτέρης δε σάλεψε.

Πάνω σε κείνη τη στιγμή, ο Μεγάλος Ξένος,  
αυτός που ακολουθούσε με τα τρία σειρήτια στο γιακά, στηρίζοντας στη  
μέση τα χέρια του,

κάγχασε: ορίστε, είπε, ορίστε οι άνθρωποι που θέλουνε, λέει, ν' αλλάξουνε  
την πορεία του κόσμου.

Και μη γνωρίζοντας ότι έλεγε την αλήθεια ο δυστυχής, καταπρόσωπο τρεις  
φορές του κατάφερε το μαστίγιο.

Αλλά τρίτη φορά ο Λευτέρης δε σάλεψε. Τότε, τυφλός από τη λίγη πέραση  
πού 'χε η δύναμη στα χέρια του,

ο άλλος, μη γνωρίζοντας τι πράττει, τράβηξε το περίστροφο και του το  
βρόντηξε σύρριζα στο δεξί του αυτί.

Και πολύ τρομάζανε τα παιδιά, και οι άνθρωποι με το μολύβι στην όψη και  
το άχερο στα μαλλιά

και τα κοντά μαύρα ποδήματα, κέρωσαν.

Επειδή πήγανε κι ήρθανε γύρω τα χαμόσπιτα, και σε πολλές μεριές το  
πισσόχαρτο έπεσε

και φανήκανε μακριά, πίσω απ' τον ήλιο, οι γυναίκες να κλαίνε γονατιστές,  
πάνω σ' ένα έρμο οικόπεδο, γεμάτο τσουκνίδες και μαύρα πηχτά αίματα.

Ενώ σήμαινε δώδεκα ακριβώς το μεγάλο ρολόι των αγγέλων.

η΄

ΓΥΡΙΣΑ τα μάτια  
κατά το παραθύρι  
Και κοιτώντας έξω  
τα δέντρα των κοιλάδων  
Αδελφοί μου, είπα  
κι αυτά θα τ' ατιμάσουν  
Προσωπιδοφόροι  
τις θηλιές ετοιμάζουν

\* δάκρυα γιομάτα

\* καταχιονισμένα

\* ως κι αυτά μια μέρα

\* μες στον άλλον αιώνα

Δάγκωσα τη μέρα

\* και δεν έσταξε ούτε

σταγόνα πράσινο αίμα  
Φώναξα στις πύλες  
τη θλίψη των φονιάδων  
Μες στης γης το κέντρο  
που όλο σκοτεινιάζει  
Κι η αχτίδα του ήλιου  
ο μίτος του Θανάτου!

- \* κι η φωνή μου πήρε
- \* φάνηκε ο πυρήνας
- \* γίνηκεν, ιδέστε

Ω πικρές γυναίκες  
παρθένες και μητέρες  
Που σιμά στη βρύση  
στ' αηδόνια των αγγέλων  
Έλαχε να δώσει  
τη φούχτα του γεμάτη  
Μες απ' τα πηγάδια  
αδικοσκοτωμένων

- \* με το μαύρο ρούχο
- \* δίνατε να πιούνε
- \* και σε σας ο Χάρος
- \* τις κραυγές τραβάτε

Τόσο δεν αγγίζουν  
που πένεται ο λαός μου  
Του Θεού το στάρι  
το φόρτωσαν και πάει  
Μες στην έρμη κι άδεια  
το χέρι που μονάχα  
Με μπογιά θα γράψει  
ΨΩΜΙ ΚΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

- \* η φωτιά με το άχτι
- \* στα ψηλά καμiónια
- \* πολιτεία μένει
- \* στους μεγάλους τοίχους

Φύσηξεν η νύχτα  
κι είναι αργά στην ψυχή μου  
Δεν ακούει κανένας  
η μνήμη με σκοτώνει  
Αδελφοί μου, λέει  
ο καιρός θα δείξει  
Των ανθρώπων έχουν  
τα σπλάχνα των τεράτων

- \* σβήσανε τα σπίτια
- \* όπου κι αν χτυπήσω
- \* μαύρες ώρες φτάνουν
- \* οι χαρές μιάνει

Γύρισα τα μάτια  
κατά το παραθύρι  
Φώναξα στις πύλες  
τη θλίψη των φονιάδων  
Μες στης γης το κέντρο

- \* δάκρυα γιομάτα
- \* κι η φωνή μου πήρε
- \* φάνηκε ο πυρήνας

που όλο σκοτεινιάζει  
Κι η αχτίδα του ήλιου  
ο μίτος του Θανάτου!

\* γίνηκεν, ιδέστε

ΙΑ΄

ΟΠΟΥ, φωνάζω, και να βρίσκεστε, αδελφοί,  
όπου και να πατεί το πόδι σας,  
ανοίξετε μια βρύση,  
τη δική σας βρύση του Μαυρογένη.  
Καλό το νερό  
και πέτρινο το χέρι του μεσημεριού  
που κρατεί τον ήλιο στην ανοιχτή παλάμη του.  
Δροσερός ο κρουνός θ' αγαλλιάσω.  
Η λαλιά που δεν ξέρει από ψέμα  
μεγαλόφωνα το νου μου ν' απαγγείλει,  
ευανάγνωστα να γίνουν τα σωθικά μου.  
Δεν μπορώ,  
η αγχόνη τα δέντρα μου εξουθένωσε  
και τα μάτια μαυρίζουν.  
Δεν αντέχω  
και τα σταυροδρόμια που ήξερα έγιναν αδιέξοδα.  
Σελδζούκοι ροπαλοφόροι караδοκούν.  
Χαγάνοι ορνεοκέφαλοι βυσσοδομούν.  
Σκυλοκοίτες και νεκρόσιτοι κι ερεβομανείς  
κοπροκρατούν το μέλλον.  
Όπου και να σας βρίσκει το κακό, αδελφοί,  
όπου και να θολώνει ο νους σας,  
μνημονεύετε Διονύσιο Σολωμό  
και μνημονεύετε Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη.  
Η λαλιά που δεν ξέρει από ψέμα  
θ' αναπαύσει το πρόσωπο του μαρτυρίου  
με το λίγο βάμμα του γλαυκού στα χείλη.  
Καλό το νερό  
και πέτρινο το χέρι του μεσημεριού  
που κρατεί τον ήλιο στην ανοιχτή παλάμη του.  
Όπου και να πατεί το πόδι σας, φωνάζω,  
ανοίξετε, αδελφοί,  
μία βρύση ανοίξετε,  
τη δική σας βρύση του Μαυρογένη!

ΙΒ΄

ΚΑΙ ΣΤΑ ΒΑΘΙΑ μεσάνυχτα, στους ορυζώνες του ύπνου  
άπνοια που με τυραννά και κακό κουνούπι της Σελήνης!  
Τα σεντόνια παλεύω και τα μάτια πηχτά  
στο σκοτάδι μάταια δοκιμάζω:  
Άνεμοι γέροντες γενειοφόροι  
των παλαιών μου θαλασσών φρουροί και κλειδοκράτορες  
εσείς που κατέχετε το μυστικό  
σύρετέ μου στα μάτια ένα δελφίνι  
Στα μάτια ένα δελφίνι συρετέ μου  
να 'ναι ταχύ, κι ελληνικό, και να 'ναι η ώρα έντεκα!  
Να περνά και να σβήνει την πλάκα του βωμού  
και ν' αλλάζει το νόημα του μαρτυρίου  
Οι αφροί του λευκοί ν' αναπηδούν επάνω  
τον Ιέρακα και τον Ιερέα να πνίξουν!  
Να περνά και να λύνει το σχήμα του Σταυρού  
και στα δέντρα το ξύλο να επιστρέφει  
Ο βαθύς τριγμός να μου θυμίζει ακόμη  
ότι αυτός που είμαι, υπάρχω!  
Η ουρά του η πλατιά να μου αυλακώνει  
από δρόμο ανεχάραγο τη μνήμη  
Και στον ήλιο πάλι να με αφήνει  
σαν αρχαίο χαλίκι των Κυκλάδων!  
Τα σεντόνια παλεύω και τα χέρια τυφλά  
στο σκοτάδι μάταια δοκιμάζω:  
Άνεμοι γέροντες γενειοφόροι  
των παλαιών μου θαλασσών φρουροί και κλειδοκράτορες  
εσείς που κατέχετε το μυστικό  
στην καρδιά την Τρίαίνα χτυπήσετέ μου  
και σταυρώσετέ μου την με το δελφίνι  
Το σημείο που είμαι: αλήθεια ο ίδιος  
με την πρώτη νεότητα ν' ανεβώ  
στο γλαυκό τ' ουρανού - κι εκεί να εξουσιάσω!

ΙΓ΄

ΑΝΟΜΙΕΣ εμίαναν τα χέρια μου, πως να τ' ανοίξω;  
Κουστωδιές γεμίσανε τα μάτια μου, που να κοιτάξω;

Γιοι των ανθρώπων, τι να πω;  
Τα φριχτά σηκώνει η γης κι η ψυχή τα φριχτότερα!  
Εύγε πρώτη νεότης μου και αδάμαστο χεῖλι  
που το βότσαλο δίδαξες της τρικυμίας  
και στις μπόρες μέσα, της βροντής αντιμίλησες  
Εύγε πρώτη νεότης μου!  
Τόσο χώμα στις ρίζες μου έριξες, που κι η σκέψη μου χλόισε!  
Τόσο φως μες στο αίμα, που κι η αγάπη μου πήρε  
το κράτος και το νόημα τ' ουρανού.  
Καθαρός είμαι απ' άκρη σ' άκρη  
και στα χέρια του Θανάτου άχρηστο σκεύος  
και στα νύχια των αγροίκων, λεία κακή.  
Γιοι των ανθρώπων, να φοβούμαι τι;  
Πάρετέ μου τα σπλάχνα, τραγούδησα!  
Πάρετέ μου τη θάλασσα με τους άσπρους βοριάδες,  
το πλατύ το παράθυρο γεμάτο λεμονιές,  
τα πολλά κελαηδίσματα, και το κορίτσι το ένα  
που και μόνον αν άγγιξα η χαρά του μου άρκεσε  
πάρετέ μου, τραγούδησα!  
Πάρετέ μου τα όνειρα, πως να διαβάσετε;  
Πάρετέ μου τη σκέψη, που να την πείτε;  
Καθαρός είμαι απ' άκρη σ' άκρη.  
Με το στόμα φιλώντας εχάρηκα το παρθένο κορμί.  
Με το στόμα φυσώντας χρωμάτισα τη δορά του πελάγους.  
Τις ιδέες μου όλες ενησιώτισα.  
Στη συνείδηση μου έσταξα λεμόνι.

ΙΔ΄

ΝΑΟΙ στο σχήμα τ' ουρανού  
και κορίτσια ωραία  
με το σταφύλι στα δόντια που μας πρόπεατε!  
Πουλιά το βάρος της καρδιάς μας ψηλά μηδενίζοντας  
και πολύ γαλάζιο που αγαπήσαμε!  
Φύγανε φύγανε  
ο Ιούλιος με το φωτεινό πουκάμισο  
και ο Αύγουστος ο πέτρινος με τα μικρά του ανώμαλα σκαλιά.  
Φύγανε  
και στα μάτια μέσα των βυθών ανερμήνευτος έμεινε ο αστερίας  
και στα βάθη μέσα των ματιών ανεπίδοτο έμεινε το ηλιοβασίλεμα!

Και των ανθρώπων η φρόνηση έκλεισε τα σύνορα.  
Τείχισε τις πλευρές του κόσμου  
και από το μέρος τ' ουρανού σήκωσε τις εννέα επάλξεις  
και στην πλάκα επάνω του βωμού σφαγίασε το σώμα  
τους φρουρούς πολλούς έστησε στις εξόδους.  
Και των ανθρώπων η φρόνηση έκλεισε τα σύνορα.  
Ναοί στο σχήμα τ' ουρανού  
και κορίτσια ωραία  
με το σταφύλι στα δόντια που μας πρέπατε.  
Πουλιά το βάρος της καρδιάς μας ψηλά μηδενίζοντας  
και πολύ γαλάζιο που αγαπήσαμε!  
Φύγανε φύγανε  
ο Μαΐστρος με το μυτερό του σάνταλο  
και ο Γραίγος ο ασυλλόγιστος με τα λοξά του κόκκινα πανιά.  
Φύγανε  
και βαθιά κάτω απ' το χώμα συννέφιασε ανεβάζοντας  
χαλίκι μαύρο  
και βροντές, η οργή των νεκρών  
και αργά στον άνεμο τρίζοντας  
εγυρίσανε πάλι με το στήθος μπροστά  
φοβερά, των βράχων τ' αγάλματα!

θ'

ΤΙΣ ΝΕΦΕΛΕΣ αφήνοντας  
πίσω τους  
Με το στήθος μπροστά σα  
ν' αμπώχνουνε  
Μην οι γύπες τα πάρουν κι αυτά

\* Ταξιδεύουν των βράχων  
τ' αγάλματα  
\* Στους ανέμους μέσα τα  
μέλλοντα  
\* μυρωδιά και χιμήξουν!

Η καμπάνα σημαίνοντας  
θάνατο κατέβηκαν  
Στις πλαγιές που αγναντεύουν  
το πέλαγο  
Αχ η πείνα μας έχει, παιδιά

\* Των χωριών τα κοπάδια  
\* Και φωνή τους ανέμους  
ετάραξεν  
\* την ψυχή σκοτεινιάσει!

Στων εθνών τα κρυμμένα  
εργοστάσια  
Το θεριό που δε θέλουνε  
θρέφουνε

\* Με το στάρι ετοιμάζουμε  
μέταλλα  
\* Και το στόμα του να  
γιγαντώνεται



Ωσπου πια να μη μείνει κανείς

\* και τα κόκαλα τρίζουν!

Αλλά πριν στην κοιλάδα που  
σειστήκε

\* Λες και στένων ο Άδης  
εβόησε

Των σπιτιών οι σκεπές  
ξεκαρφώθηκαν

\* Και το θαύμα τ' ανέλπιστο  
φάνηκαν

Οι γυναίκες ν' ακούν σιωπηλά

\* στων βρεφών τους το κλάμα!

Η ζωή που το θάνατο  
γεύτηκε

\* Σαν τον ήλιο γυμνή  
ξαναγύρισε

Και μην έχοντας αχ άλλο  
τίποτε

\* Η ζωή που τα πάντα  
σπατάλησε

Στα χαλάσματα κάρφωσε μια

\* παπαρούνα που λάμπει!

Αν ποτέ το γεράκι  
ξανάδινε

\* Τη φωνή του προβάτου  
που σπάραξε

Με τ' αυτί στο χορτάρι  
θ' ακούγαμε

\* Των νεκρών την οργή  
πως γυμνάζεται

Το σκοτάδι ν' αρπάξει μεμιάς

\* κι απ' την άλλη να δείξει !

## ΤΑ ΠΑΘΗ

## ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΠΕΜΠΤΟ

### Η ΑΥΛΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΑΤΩΝ

ΕΙΠΕΝ ο λαός μου: το δίκαιο που μου δίδαξαν έπραξα και ιδού αιώνες  
απόκαμα ν' απαντέχω γυμνός

έξω από την κλειστή θύρα της αυλής των προβάτων.

Γνώριζε τη φωνή μου το ποιμνιο και στην κάθε σφυριγματιά μου  
αναπηδούσε και βέλαζε.

Άλλοι όμως, και πολλές φορές οι ίδιοι αυτοί που παινεύανε την καρτερία  
μου,

από δέντρα και μάντρες πηδώντας, επατούσανε πρώτοι

το πόδι αυτοί μες στη μέση της αυλής των προβάτων. Και ιδού πάντα  
γυμνός εγώ

και χωρίς ποιμνιο κανένα, στέναξεν ο λαός μου.

Και στα δόντια του γυάλισεν η αρχαία πείνα, και η ψυχή του έτριξε πάνω  
στην πίκρα της καθώς που τρίζει επάνω στο χαλίκι το άρβυλο του

απελπισμένου.

Τότες αυτοί που κατέχουνε τα πολλά, ν' ακούσουνε τέτοιο τρίζιμο, τρόμαξαν.

Επειδή το κάθε σημάδι καταλεπτώς γνωρίζουνε και συχνά, μίλια μακριά διαβάζουνε στο συμφέρον τους. Παρευθύς λοιπόν τα πέδιλα τ' απατηλά ποδέθηκαν.

Και μισοί πιάνοντας τους άλλους μισούς, από το να και τ' άλλο μέρος τραβούσανε,

τέτοια λόγια λέγοντας: άξια και καλά τα έργα σας,

και ορίστε αυτή που βλέπετε η θύρα η κλειστή της αυλής των προβάτων.

Ασηκώστε το χέρι και μαζί σας εμείς, και φροντίδα δική μας η φωτιά και το σίδερο.

Σπιτικά μη φοβάστε, φαμελιές μη λυπάστε, και ποτέ σε γιου

ή πατέρα ή μικρού αδερφού τη φωνή, πίσω μην κάνετε.

Ειδέ τύχει κανείς από σάς κι ή φοβηθεί κι ή λυπηθεί κι ή κάνει πίσω, να ξέρει: επάνω του το κρίμα και κατά της δικής του κεφαλής η φωτιά που φέραμε και το σίδερο.

Και το λόγο τους πριν αποσώσουν είχε πάρει ν' αλλάζει ο καιρός, μακριά στο μαυράδι των νεφών

και σιμά στο κοπάδι των ανθρώπων. Σα να πέρασε αγέρας χαμηλά βογγώντας

και ν' απόριξε άδεια τα κορμιά, δίχως μια στάλα θύμηση.

Το κεφάλι μπλάβο και άλαλο αψηλά στραμμένο, μα το χέρι βαθιά μέσα στην τσέπη,

γραπωμένο από κομμάτι σίδερο, της φωτιάς ή απ' τ' άλλα, πό 'χουν τη μύτη σουγλερή

και την κόψη αθέρα. Και βαδίζανε καταπάνου στον έναν ο άλλος, μη γνωρίζοντας ο ένας τον άλλο.

Και σημάδευε κατά πατέρα ο γιος και κατ' αδερφού μικρού ο μεγάλος.

Που πολλά σπιτικά πομείνανε στη μέση, και πολλές γυναίκες

απανωτά δυο και τρεις φορές μαυροφορέσανε. Και που αν έκανες να βγεις λιγάκι παραόξω, τίποτε.

Μόνο αγέρας βουίζοντας μέσα στα μεσοδόκια και στα λίγα καμένα λιθάρια μεριές-μεριές οι καπνοί βοσκώντας τα κουφάρια των σκοτωμένων.

Μήνες τριάντα τρεις και πλέον βάστηξε το Κακό.

Που τη θύρα χτυπούσανε ν' ανοίξουνε της αυλής των προβάτων.

Και φωνή προβάτου δεν ακούστηκε παρεχτός επάνω στο μαχαίρι.

Και φωνή θύρας ούτε, παρεχτός την ώρα που 'γερνε μες στις φλόγες τις  
ύστερες να καεί.

Επειδή αυτός ο λαός μου η θύρα και αυτός ο λαός μου η αυλή και το  
ποίμνιο των προβάτων.

ι´

ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ αίματα  
Και χαρές ανείδωτες  
Οξειδώθηκα μες στη

Μακρινή Μητέρα

\* με πορφύρωσαν  
\* με σκιάσανε  
\* νοτιά  
\* των ανθρώπων  
\* Ρόδο μου Αμάραντο

Στ' ανοιχτά του πέλαγου  
Με μπομπάρδες τρικάταρτες  
Αμαρτία μου να 'χα

Μακρινή Μητέρα

\* με καρτέρεσαν  
\* και μου ρίζανε  
\* κι εγώ  
\* μιαν αγάπη  
\* Ρόδο μου Αμάραντο

Τον Ιούλιο κάποτε  
Τα μεγάλα μάτια της  
Την παρθένα ζωή μια

Μακρινή Μητέρα

\* μισανοίξανε  
\* μες στα σπλάχνα μου  
\* στιγμή  
\* να φωτίσουν  
\* Ρόδο μου Αμάραντο

Κι από τότε γύρισαν  
Των αιώνων όργητες  
"Ο που σ' είδε, στο αίμα

Μακρινή Μητέρα

\* καταπάνω μου  
\* ξεφωνίζοντας  
\* να ζει  
\* και στην πέτρα"  
\* Ρόδο μου Αμάραντο

Της πατρίδας μου πάλι  
Μες στις πέτρες άνθισα  
Των φονιάδων το αίμα

Μακρινή Μητέρα

\* ομοιώθηκα  
\* και μεγάλωσα  
\* με φως  
\* ξεπληρώνω  
\* Ρόδο μου Αμάραντο

ΙΕ´

ΘΕΕ ΜΟΥ συ με θέλησες και να, στο ανταποδίδω

Τη συγγνώμη δεν έδωσα,  
την ικεσία δεν έστερξα,  
την ερημιά την άντεξα σάν το χαλίκι.  
Τι, τι, τι άλλο μου μέλλεται;  
Τα κοπάδια των άστρων οδηγώ στην αγκάλη σου  
κι η Αυγή, πριν προλάβω,  
στα δίχτυα της τα 'χει μακριά παρασύρει  
που συ τη θέλησες!  
Λόφους με κάστρα και πελάγη με καρποφόρα  
στεριώνω στον άνεμο  
κι η καμπάνα τα πίνει, αργά, του δειλινού,  
που συ τη θέλησες!  
Υψώνω χόρτα σα να φωνάζω μ' όλα τα φρένα μου  
και να τα πάλι που καταπέφτουν  
από το κάμα του Ιουλίου,  
που συ το θέλησες!  
Τι λοιπόν, τι άλλο, τι νέο μου μέλλεται;  
Ιδού που εσύ μιλείς κι εγώ αληθεύω.  
Σφεντονάω την πέτρα και βρίσκει επάνω μου.  
Ορυχεία βαθαίνω και τους ουρανούς εργάζομαι.  
Τα πουλιά κυνηγώ και στο βάρος τους χάνομαι.  
Θεέ μου συ με θέλησες και να, στο ανταποδίδω.  
Τα στοιχεία που είσαι,  
ημέρες και νύχτες,  
ήλιοι κι αστέρες, θύελλες και γαλήνη,  
ανατρέπω στην τάξη κι εναντίον τα βάζω  
του δικού μου θανάτου,  
που συ τον θέλησες!

ΙΣΤ΄

ΕΝΩΡΙΣ εξύπνησα τις ηδονές  
ενωρίς τη λεύκα μου άναψα  
με το χέρι μπροστά στη θάλασσα προχώρησα  
εκεί μόνος την έστησα:  
Φύσηξες και με κύκλωσαν οι τρικυμίες  
ένα-ένα μου πήρες τα πουλιά -  
Θεέ μου με φώναζες και πως να φύγω;  
Κοίταξα μες στο μέλλον τους μήνες και τα χρόνια  
που ξανά θα γυρίσουνε χωρίς εμένα

και δαγκώθηκα τόσο βαθιά  
που αργά το αίμα μου ένιωσα ν' αναβλύζει ψηλά  
και να στάζει απ' το μέλλον μου.  
Έσκαψα μες στο χώμα την ώρα που ήμουν ο ένοχος  
και τρέμοντας εσήκωσα το θύμα στα χέρια μου  
και του μίλησα τόσο απαλά  
που αργά τα μάτια του άνοιξαν και σταλάξανε τη δροσιά  
στο χώμα που ήμουν ο ένοχος.  
Έριξα το σκοτάδι στο κρεβάτι του έρωτα  
με του κόσμου τα πράγματα στο νου μου γυμνά  
και το σπέρμα μου τίναξα τόσο μακριά  
που αργά οι γυναίκες γύρισαν μες στον ήλιο και πόνεσαν  
και γεννήσανε πάλι τα ορατά.  
Θεέ μου με φώναζες και πως να φύγω;  
Ενωρίς εξύπνησα τις ηδονές  
ενωρίς τη λεύκα μου άναψα  
με το χέρι μπροστά στη θάλασσα προχώρησα  
εκεί μόνος την έστησα:  
Φύσηξες και λαχτάρισαν τα σωθικά μου  
ένα-ένα μου γύρισαν τα πουλιά!

ια΄

ΘΑ ΚΑΡΩ Μοναχός	* των θαλερών πραγμάτων
Σεμνά θα υπηρετώ	* την τάξη των πουλιών
Στον όρθρο της Συκιάς	* από τις νύχτες θα 'ρχομαι
Κατάδροσος	* να φέρω στην ποδιά μου
Το κυανό	* το ρόδινο το μώβ
Και τις γενναίες του νερού	* ν' ανάβω
Σταγόνες	* ο γενναιότερος.
Εικονίσματα θα	* 'χω τ' άχραντα κορίτσια
Ντυμένα στου πελα	* γους μόνο το λινό
Θα δέομαι να πά	* ρει της μυρτιάς το ένσικτο
Η αγνότη μου	* και τους μυώνες θηρίου
Το ποταπό	* το δύστροπο το αχνό
Στα σφριγηλά μου σωθικά	* να πνίξω
Για πάντα	* ο σφριγηλότερος.
Θα περάσουν καιροί	* πολλών ανομημάτων

Του κέρδους της τιμής  
Λυσσώντας θα χιμάει  
Τις άσπρες μου  
Την αντρεία  
Και κραταιές οσφραίνοντάς  
Μιντρίσει

\* των τύψεων του δαρμού  
\* ο Βουκεφάλας του αίματος  
\* λαχτάρεις να λαχτίσει  
\* τον έρωτα το φως  
\* τις να χλι-  
\* ο κραταιότερος.

Αλλά τότε στις εξ  
Που η κρίση μου θα κά  
Η ενδέκατη εντολή  
Ή θα 'ναι αυτός  
Ο Τοκετός  
Που με τα δίκαια της ψυχής  
Κηρύξει

\* των υψωμένων κρίνων  
\* νει ρήγμα του Καιρού  
\* θ' αναδυθεί απ' τα μάτια μου  
\* ο κόσμος ή δε θα 'ναι  
\* η Θέωσις το Αεί  
\* μου θα 'χω  
\* ο δικαιοότερος.

## ΤΑ ΠΑΘΗ

## ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΕΚΤΟ

### ΠΡΟΦΗΤΙΚΟΝ

ΧΡΟΝΟΥΣ ΠΟΛΛΟΥΣ μετά την Αμαρτία που την είπανε Αρετή μέσα στις εκκλησίες και την ευλόγησαν.

Λείψανα παλιών άστρον και γωνιές αραχνιασμένες τ' ουρανού σαρώνοντας η καταγιδα που θα γεννήσει ο νους του ανθρώπου.

Και των αρχαίων Κυβερνητών τα έργα πληρώνοντας η Χτίσις, θα φρίζει.

Ταραχή θα πέσει στον Άδη, και το σανίδωμα θα υποχωρήσει από την πίεση τη μεγάλη του ήλιου.

Που πρώτα θα κρατήσει τις αχτίδες του, σημάδι ότι καιρός να λάβουνε τα όνειρα εκδίκηση.

Και μετά θα μιλήσει, να πει: εξόριστε Ποιητή, στον αιώνα σου, λέγε, τι βλέπεις;

- Βλέπω τα έθνη, άλλοτες αλαζονικά, παραδομένα στη σφήκα και στο ξινόχορτο.

- Βλέπω τα πελέκια στον αέρα σκίζοντας προτομές Αυτοκρατόρων και Στρατηγών.

- Βλέπω τους εμπόρους να εισπράττουν σκύβοντας το κέρδος των δικών

τους πτωμάτων.

- Βλέπω την αλληλουχία των κρυφών νοημάτων.

Χρόνους πολλούς μετά την Αμαρτία που την είπανε Αρετή μέσα στις εκκλησίες και την ευλόγησαν.

Αλλά πριν, ιδού θα γίνουν οι ωραίοι που ναρκισσεύτηκαν στις τριόδους Φίλιπποι και Ροβέρτοι.

Θα φορέσουν ανάποδα το δαχτυλίδι τους, και με καρφί θα χτενίσουνε το μαλλί τους, και με νεκροκεφαλές θα στολίσουνε το στήθος τους, για να δελεάσουν τα γύναια.

Και τα γύναια θα καταπλαγούν και θα στέρξουν.

Για να έβγει αληθινός ο λόγος, ότι σιμά η μέρα όπου το κάλλος θα παραδοθεί στις μύγες της Αγοράς.

Και θα αγαναχήσει το κορμί της πόρνης μην έχοντας άλλο τι να ζηλέψει.

Και θα γίνει κατήγορος η πόρνη σοφών και μεγιστάνων, το σπέρμα που υπηρέτησε πιστά, σε μαρτυρία φέρνοντας.

Και θα τινάξει πάνουθέ της την κατάρρα, κατά την Ανατολή το χέρι τεντώνοντας και φωνάζοντας:

εξόριστε Ποιητή, στον αιώνα σου, λέγε, τι βλέπεις;

- Βλέπω τα χρώματα του Υμηττού στη βάση την ιερή του Νέου Αστικού μας Κώδικα.

- Βλέπω τη μικρή Μυρτώ, την πόρνη από τη Σίκινο, στημένη πέτρινο άγαλμα στην πλατεία της Αγοράς με τις Κρήνες και τα ορθά Λεοντάρια.

- Βλέπω τους έφηβους και βλέπω τα κορίτσια στην ετήσια Κλήρωση των Ζευγαριών.

- Βλέπω ψηλά, μες στους αιθέρες, το Ερέχθειο των Πουλιών.

Λείψανα παλιών άστρων και γωνιές αραχνιασμένες τ' ουρανού σαρώνοντας η καταιγίδα

που θα γεννήσει ο νους του ανθρώπου.

Αλλά πριν, ιδού θα περάσουν γενεές το αλέτρι τους πάνω στη στέρφα γης.

Και κρυφά θα μετρήσουν την ανθρώπινη πρραμάτεια

τους οι Κυβερνήτες, κηρύσσοντας πολέμους.  
Όπου θα χορτασθούνε ο Χωροφύλακας και ο Στρατοδίκης.  
Αφήνοντας το χρυσάφι στους αφανείς, να εισπράξουν αυτοί τον μιστό της  
ύβρης και του μαρτυρίου.  
Και μεγάλα πλοία θ' ανεβάσουν σημαίες, εμβατήρια θα πάρουν τους  
δρόμους,  
οι εξώστες να ράνουν με άνθη το Νικητή. Που θα ζει στην οσμή των  
πτωμάτων.  
Και του λάκκου σιμά του το στόμα, το σκοτάδι θ' ανοίγει στα μέτρα του,  
κράζοντας: εξόριστε Ποιητή, στον αιώνα σου, λέγε, τι βλέπεις;

- Βλέπω τους Στρατοδίκες να καίνε σαν κεριά, στο μεγάλο τραπέζι της Αναστάσεως.
- Βλέπω τους Χωροφυλάκους να προσφέρουν το αίμα τους, θυσία στην καθαρότητα των ουρανών.
- Βλέπω τη διαρκή επανάσταση φυτών και λουλουδιών.
- Βλέπω τις κανονιοφόρους του Έρωτα.

Και των αρχαίων Κυβερνητών τα έργα πληρώνοντας η Χτίσις, θα φρίξει.  
Ταραχή θα πέσει στον Άδη, και το σανίδωμα θα υποχωρήσει  
από την πίεση τη μεγάλη του ήλιου. Αλλά πριν, ιδού θα στενάξουν οι νέοι  
και το αίμα τους αναίτια θα γεράσει.  
Κουρεμένοι κατάδικοι θα χτυπήσουν την караβάνα τους πάνω στα  
κάγκελα.  
Και θα αδειάσουν όλα τα εργοστάσια, και μετά πάλι με την επίταξη θα  
γεμίσουν,  
για να βγάλουνε όνειρα συντηρημένα σε κουτιά μυριάδες, και χιλιάδων  
λογιών εμφιαλωμένη φύση.  
Και θα 'ρθουνε χρόνια χλωμά και αδύναμα μέσα στη γάζα.  
Και θα 'χει καθένας τα λίγα γραμμάρια της ευτυχίας.  
Και θα 'ναι τα πράγματα μέσα του κιόλας ωραία ερείπια.  
Τότε, μην έχοντας άλλη εξορία, που να θρηνήσει ο Ποιητής, την υγεία της  
καταιγίδας  
από τ' ανοιχτά στήθη του αδειάζοντας, θα γυρίσει για να σταθεί στα ωραία  
μέσα ερείπια.  
Και τον πρώτο λόγο του ο στερνός των ανθρώπων θα πει, ν' αψηλώσουν τα



χόρτα,

η γυναίκα στο πλάι του σαν αχτίδα του ήλιου να βγει.

Και πάλι θα λατρεύει τη γυναίκα και θα την πλαγιάσει πάνου στα χόρτα  
καθώς που ετάχθη.

Και θα λάβουνε τα όνειρα εκδίκηση, και θα σπείρουνε γενεές στους αιώνες  
των αιώνων!

ιβ΄

ΑΝΟΙΓΩ το στόμα μου  
Και παίρνει τα λόγια μου  
Και στις φώκιες τις μικρές  
Τις νύχτες που κλαίν

\* κι αναγαλλιάζει το πέλαγος  
\* στις σκοτεινές του σπηλιές  
\* τα ψιθυρίζει  
\* των ανθρώπων τα βάσανα.

Χαράζω τις φλέβες μου  
Και τσέρκουλα γίνονται  
Και σεντόνια στις κοπέ  
Κρυφά για ν' ακούν

\* και κοκκινίζουν τα όνειρα  
\* στις γειτονιές των παιδιών  
\* λες που αγρυπνούνε  
\* των ερώτων τα θαύματα.

Ζαλίζει τ' αγιόκλημα  
Και θάβω τα πτώματα  
Και το λώρο το χρυσό  
Αστέρων τους κό

\* και κατεβαίνω στον κήπο μου  
\* των μυστικών μου νεκρών  
\* των προδομένων  
\* βω να πέσουν στην άβυσσο.

Σκουριάζουν τα σίδερα  
Εγώ που δοκίμασα  
Κι από γιούλια και ναρκίς  
Μαχαίρι ετοιμά

\* και τιμώρώ τον αιώνα τους  
\* τις μυριάδες αιχμές  
\* σους το καινούριο  
\* ζω που αρμόζει στους Ήρωες.

Γυμνώνω τα στήθη μου  
Κι ερείπια σαρώνουνε  
Κι απ' τα νέφη τα πυκνά  
Τη γη, να φανούν

\* και ξαπολούνται οι ανεμοι  
\* και χαλασμένες ψυχές  
\* της καθαρίζουν  
\* τα Λιβάδια τα Πάντερπνα!

ΙΖ΄

ΣΕ ΧΩΡΑ μακρινή και αναμάρτητη τώρα πορεύομαι.

Τώρα μ' ακολουθούν ανάλαφρα πλάσματα  
με τους ιριδισμούς του πόλου στα μαλλιά  
και το πράο στο δέρμα χρυσάφισμα.

Μες στα χόρτα προβαίνω, με το γόνατο πλήρη  
κι η ανάσα μου διώχνει απ' την όψη της γης  
τις στερνές τολύπες του ύπνου.  
Και τα δέντρα βαδίζουν στο πλάι μου, εναντίον του ανέμου.  
Μεγάλα μυστήρια βλέπω και παράδοξα:  
Κρήνη την κρύπτη της Ελένης.  
Τρίαίνα με δελφίνι το σημάδι του Σταυρού.  
Πύλη λευκή το ανόσιο συρματόπλεγμα.  
Όθε με δόξα θα περάσω.  
Τα λόγια που με πρόδωσαν και τα ραπίσματα έχοντας  
γίνει μυρτιές και φοινικόκλαρα:  
Ωσαννά σημαίνοντας ο ερχόμενος!  
Ηδονή καρπού βλέπω τη στέρηση.  
Ελαιώνες λοξούς με γαλάζιο ανάμεσα στα δάχτυλα  
τους χρόνους της οργής πίσω απ' τα σίδερα.  
Και γιαλόν απέραντο, από μαγγανεία ωραίων ματιών βρεμένο,  
τον βυθό της Μαρίνας.  
Όπου αγνός θα περπατήσω.  
Τα δάκρυα που με πρόδωσαν και οι ταπεινώσεις έχοντας  
γίνει πνοές και ανέσπερα πουλιά:  
Ωσαννά σημαίνοντας ο ερχόμενος!  
Σε χώρα μακρινή και αναμάρτητη τώρα πορεύομαι.  
ΙΗ΄

ΣΕ ΧΩΡΑ μακρινή και αρυτίδωτη τώρα πορεύομαι.  
Τώρα μ' ακολουθούν κορίτσια κυανά  
κι αλογάκια πέτρινα  
με τον τροχίσκο του ήλιου στο πλατύ μέτωπο.  
Γενεές μυρτιάς μ' αναγνωρίζουν  
από τότε που έτρεμα στο τέμπλο του νερού,  
άγιος, άγιος, φωνάζοντας.  
Ο νικήσαντας τον Άδη και τον Έρωτα σώσαντας,  
αυτός ο Πρίγκιπας των Κρίνων είναι.  
Κι από κείνες πάλι τις πνοές της Κρήτης,  
μια στιγμή ζωγραφιζόμουν.  
Για να λάβει ο κρόκος από τους αιθέρες δίκαιο.  
Στον ασβέστη τώρα τους αληθινούς μου Νόμους  
κλείνω κι εμπιστεύομαι.  
Μακάριοι, λέγω, οι δυνατοί που αποκρυπτογραφούνε το Άσπιλο.  
Γι' αυτών τα δόντια η ρόγα που μεθά,

στων ηφαιστειών το στήθος και στο κλήμα των παρθένων.  
Ιδού ας ακολουθήσουνε τα βήματα μου!  
Σε χώρα μακρινή και αρυτίδωτη τώρα πορεύομαι.  
Τώρα το χέρι του Θανάτου  
αυτό χαρίζει τη Ζωή  
και ο ύπνος δεν υπάρχει.  
Χτυπά η καμπάνα του μεσημεριού  
κι αργά στις πέτρες τις πυρρές χαράζονται τα γράμματα:  
ΝΥΝ και ΑΙΕΝ και ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ.  
Αιέν αιέν και νυν και νυν τα πουλιά κελαηδούν  
ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ το τίμημα.

### ΤΟ ΔΟΞΑΣΤΙΚΟΝ

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ το φως και η πρώτη  
χαραγμένη στην πέτρα ευχή του ανθρώπου  
η αλκή μες στο ζώο που οδηγεί τον ήλιο  
το φυτό που κελάηδησε και βγήκε η μέρα

Η στεριά που βουτά και υψώνει αυχένα  
ένα λίθινο άλογο που ιππεύει ο πόντος  
οι μικρές κυανές φωνές μυριάδες  
η μεγάλη λευκή κεφαλή Ποσειδώνος

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ το χέρι της Γοργόνας  
που κρατά το τρικάταρτο σα να το σώζει  
σα να το κάνει τάμα στους ανέμους  
σα να λέει να τ' αφήσει και πάλι όχι

Ο μικρός ερωδιός της εκκλησίας  
η εννιά το πρωί σαν περγαμόντο  
ένα βότσαλο άπεφθο μέσα στο βάθος  
τ' ουρανού του γλαυκού φυτείες και στέγες

ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΟΡΕΣ ΑΝΕΜΟΙ που ιερουργούνε  
που σηκώνουν το πέλαγος σα Θεοτόκο  
που φυσούν και ανάβουνε τα πορτοκάλια  
που σφυρίζουν στα όρη κι έρχονται

Οι αγένειοι δόκιμοι της τρικυμίας  
οι δρομείς που διάνυσαν τα ουράνια μίλια  
οι Ερμηδες με το μυτερό σκιάδι  
και του μαύρου καπνού το κηρύκειο

Ο Μαΐστρος, ο Λεβάντες, ο Γαρμπής  
ο Πουνέντες, ο Γραίγος, ο Σιρόκος  
η Τραμουντάνα, η Όστρια

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ το ξύλινο τραπέζι  
το κρασί το ξανθό με την κηλίδα του ήλιου  
του νερού τα παιχνίδια στο ταβάνι  
στη γωνιά το φυλλόδεντρο που εφημερεύει

Οι λιθιές και τα κύματα χέρι με χέρι  
μια πατούσα που σύναξε σοφία στην άμμο  
ένας τζίτζικας που έπεισε χιλιάδες άλλους  
η συνείδηση πάμφωτη σαν καλοκαίρι

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ το κάμα που κλωσάει  
στο γιοφύρι από κάτω τα ωραία κοτρόνια  
τα σκατά των παιδιών με την πράσινη μύγα  
ένα πέλαγος βράζοντας και δίχως τέλος

Οι δεκάξι νομάτοι που τραβούν την τράτα  
ο ακάθιστος γλάρος ο αργοπλεύστης  
οι φωνές οι αδέσποτες της ερημίας  
ενός ίσκιου το πέρασμα μέσα στον τοίχο

ΤΑ ΝΗΣΙΑ με το μίνιο και με το φούμο  
τα νησιά με το σπόνδυλο κάποιανου Δία  
τα νησιά με τους έρημους ταρσανάδες  
τα νησιά με τα πόσιμα γαλάζια ηφαίστεια

Στο μελτέμι τα ορτσάροντας με κόντρα-φλόκο  
Στο γαρμπή τ' αρμενίζοντας πόντζα-λαμπάντα  
έως όλο το μάκρος τους τ' αφρισμένα  
με λιτρίδια μαβιά και με ηλιοτρόπια

Η Σίφνος, η Αμοργός, η Αλόνησος

η Θάσος, η Ιθάκη, η Σαντορίνη  
η Κως, η Ίος, η Σίκινος

ΑΕΙΟΝ ΕΣΤΙ στο πέτρινο πεζούλι  
αντίκρου του πελάγους η Μυρτώ να στέκει  
σαν ωραίο οκτώ ή σαν κανάτι  
με την ψάθα του ήλιου στο ένα χέρι

Το πορώδες και άσπρο μεσημέρι  
ένα πούπουλο ύπνου που ανεβαίνει  
το σβησμένο χρυσάφι μες στους πυλώνες  
και το κόκκινο άλογο που δραπετεύει

Του κορμού του αρχαίου του δέντρου η Ήρα  
ο δαφνώνας ο απέραντος ο φωτοφάγος  
ένα σπίτι σαν άγκυρα κάτω στο βάθος  
η Κυρά-Πηνελόπη με την ηλακάτη

Της αντίπερα όχθης των πουλιών ο βόσπορος  
ένα κίτρο απ' όπου ο ουρανός εχύθηκε  
η γλαυκή ακοή μισή κάτω απ' το πέλαγος  
μακροσύσκιοι ψίθυροι νυμφών και σφένταμων

ΑΕΙΟΝ ΕΣΤΙ εορτάζοντας τη μνήμη  
των αγίων Κηρύκου και Ιουλίτης  
ένα θαύμα να καίει στους ουραμούς τ' αλώνια  
ιερείς και πουλιά να τραγουδούν το χαίρε:

ΧΑΙΡΕ η Καιομένη και χαίρε η Χλωρή  
Χαίρε η Αμεταμέλητη με το πρωραίο σπαθί

Χαίρε η που πατείς και τα σημάδια σβήνονται  
Χαίρε η που ξυπνάς και τα θαύματα γίνονται

Χαίρε του παραδείσου των βυθών η Αγρία  
Χαίρε της ερημίας των νησιών η Αγία

Χαίρε η Ονειροτόκος χαίρε η Πελαγινή  
Χαίρε η Αγκυροφόρος και η Πενταστέρινη

Χαίρε με τα λυτά μαλλιά η χρυσίζοντας τον άνεμο  
Χαίρε με την ωραία λαλιά η δαμάζοντας το δαίμονα

Χαίρε που καταρτίζεις τα Μηναιά των κήπων  
Χαίρε που αρμόζεις τη ζώνη του Οφιούχου

Χαίρε η ακριβοσπάθιστη και σεμνή  
Χαίρε η προφητικιά και δαιδαλική

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ το χόμα που ανεβάζει  
μιαν οσμή κεραυνού σαν από θειάφι  
του βουνού ο πυθμένας όπου θάλλουν  
οι νεκροί άνθη της αύριον

Ο χωρίς δισταγμούς ένστικτος νόμος  
ο σφυγμός ο ταχύς παίκτης του βίου  
ο αιμάτινος θρόμβος ο σωσίας του ήλιου  
κι ο κισσός ο άλτης των χειμώνων

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ το ρόπτρο-σκαραβαίος  
το παράτολμο δόντι μες στο ψύχος του ήλιου  
ο Απρίλης που ένιωσε ν' αλλάζει φύλο  
της πηγής το μπουμπούκι ό,τι που ανοίγει

Το χειράμαξο γέρνοντας με το 'να πλάι  
μια χρυσόμυγα που άναψε φωτιά στο μέλλον  
του νερού η άόρατη αορτή που πάλλει  
και γι' αυτό ζωντανή κρατά η γαρδένια

ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ τα οικόσιτα της Νοσταλγίας  
τα λουλούδια τα νήπια της βροχής που τρέμουν  
τα μικρά και τετράποδα στο μονοπάτι  
τ' αψηλά στους ήλιους και τα ρεμβοκίνητα

Τα σεμνά με την κόκκινη αρρεβώνα  
τα κομπάζοντας έφιππα μες στους λειμώνες  
τα σε καθαρό ουρανό εργασμένα  
τα στοχαστικά και τα χιμαιροποίκιλτα

Το Κρίνο, το Τριαντάφυλλο, το Γιασεμί  
ο Μενεξές, η Πασχαλιά, ο Υάκινθος  
το Γιούλι, το Ζαμπάκι, το Αστρολούλουδο

ΑΕΙΟΝ ΕΣΤΙ το σύννεφο στη χλόη  
στο βρεμένο αστράγαλο το φρε της σαύρας  
το βαθύ της Μνησαρέτης βλέμμα  
που δεν είναι αρνιού και άφεση δίνει

Της καμπάνας ο άνεμος ο χρυσεγέρτης  
ο ιππέας που πάει ν' αναληφτεί στη δύση  
και ο άλλος ιππέας ο νοητός που πάει  
της φθοράς τον καιρό ν' ανασκολοπίσει

Μιας νυχτός Ιουνίου η νηνεμία  
γιασεμιά και φουστάνια στο περιβόλι  
το ζωάκι των άστρων που ανεβαίνει  
της χαράς η στιγμή λίγο πριν κλάψει

Ένας κόμπος ψυχής κι ούτε πια λέξη  
σαν παράθυρο άδειο η Αρετούσα  
και ο έρωτας έλθοντ' εξ' οράνω  
πορφυρίαν περθέμενον χλάμυν

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ η πόα της ουτοπίας  
τα κορίτσια οι παραπλανημένες Πλειάδες  
τα κορίτσια τ' Αγγελία των Μυστηρίων  
τα γεμάτα ως πάνω και τ' απύθμενα

Τα στυφά στο σκοτάδι και όμως θαύμα  
τα γραμμένα στο φως και όμως μαυρίλα  
τα στραμμένα επάνω τους όπως οι φάροι  
τα ηλιοβόρα και τα σεληνοβάμονα

Η Έρση, η Μυρτώ, η Μαρίνα  
η Ελένη, η Ρωξάνη, η Φωτεινή  
η Άννα, η Αλεξάνδρα, η Κύνθια

Των ψιθύρων η επώαση μες στα κοχύλια

μια χαμένη σαν όνειρο: η Αριγνώτα  
ένα φως μακρινό που λέει: κοιμήσου  
σαστισμένα φιλιά σαν πλήθος δέντρα

Το λιγάκι πουκάμισο που τρώει ο αέρας  
το χνουδάκι το χλόινο πάνω στην κνήμη  
του αιδοίου το μενεξεδένιο αλάτι  
και το κρύο νερό της Πανσελήνου

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ το μακρινό τραγούδι  
ο μυχός της Ελένης με το κυματάκι  
τα φραγκόσυκα φέγγοντας μες στη μασχάλη  
ερειπιώνες του μέλλοντος και της αράχνης

Τα νυχτέρια τ' ατέλειωτα μέσα στα σπλάχνα  
το ρολόι το άυπνο που δε φελάει  
ένα μαύρο κρεβάτι που όλο πλέει  
στα τραχιά τα παράλια του Γαλαξία

ΤΑ ΚΑΡΑΒΙΑ τα όρθια με το μαύρο πόδι  
τα καράβια οι αίγες των Υπερβορείων  
τα καράβια οι πεσσοί του Πολικού και του Ύπνου  
τα καράβια οι Νικοθόες κι οι Εύαδνες

Τα γεμάτα βοριάδες και φουντούκι του Όρους  
τα μυρίζοντας μούργα και χαρούπι αρχαίο  
τα γραμμένα στη μάσκα τους καθώς οι Αγίοι  
τα την ίδια στιγμή λοξά και ακίνητα

Η Αγγέλικά, ο Πολικός, οι Τρεις Ιεράρχαι  
Ο Ατρόμητος, η Αλκυών, η Ναυκρατούσα  
το Μαράκι, το Έχει ο Θεός, η Ευαγγελίστρια

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ το κύμα που αγριεύει  
και σηκώνεται πέντε οργιές επάνω  
τα χυμένα μαλλιά στο όρνεο που γυρίζει  
και χτυπιέται στα τζάμια με την καταιγίδα

Η Μαρίνα καθώς προτού να υπάρξει  
με του σκύλου το καύκαλο και τα δαιμόνια



η Μαρίνα το κέρασ της Σελήνης  
η Μαρίνα ο χαλασμός του κόσμου

Τα μουράγια ξεσκέπαστα στη σοροκάδα  
ο παπός των νεφών που αλλάζει γνώμη  
τα καημένα τα σπίτια που το ένα στο άλλο  
ακουμπούνε γλυκά και αποκοιμιούνται

Της μικρής βροχής το λυπημένο πρόσωπο  
η παρθένα ελιά το λόφο ανηφορίζοντας  
ούτε μία φωνή στα κουρασμένα σύννεφα  
της πολίχνης το σαλιγκαράκι που έσπασε

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ ο πικρός και ο μόνος  
ο από πριν χαμένος εσύ να 'σαι  
Ποιητής που δουλεύει το μαχαίρι  
στο ανεξίτηλο τρίτο του χέρι:

ΟΤΙ ΑΥΤΟΣ ο Θάνατος και αυτός η Ζωή  
Αυτός το Απρόβλεπτο και αυτός οι Θεσμοί

Αυτός η ευθεία του φυτού η το σώμα τέμνοντας  
Αυτός η εστία του φακού η το πνεύμα καίγοντας

Αυτός η δίψα η μετά την κρήνη  
Αυτός ο πόλεμος ο μετά την ειρήνη

Αυτός ο θεωρός των κυμάτων ο Ίων  
Αυτός ο Πυγμαλίων πυρός και τεράτων

Αυτός η θρυαλλίδα που από τα χείλη ανάβει  
Αυτός η αόρατη σήραγγα που υπερκερά τον Άδη

Αυτός ο Ληστής της ηδονής που δε σταυρώνεται  
Αυτός ο Όφις που με το Στάχυ ενώνεται

Αυτός το σκότος και αυτός η όμορφη αφροσύνη  
Αυτός των όμβρων του φωτός η εαροσύνη

ΑΙΩΝ ΕΣΤΙ το γύρισμα του λύκου  
στο ρύγχος του ανθρώπου και αυτό στου αγγέλου  
τα εννέα σκαλιά που ανέβηκε ο Πλωτίνος  
το χάσμα του σεισμού που εγιόμισε άνθη

Το λιγάκι που αγγίζοντας αφήνει ο γλάρος  
και φωτίζει τα βότσαλα σαν αθώτης  
η γραμμή που χαράζεται μες στην ψυχή σου  
και το πένθος μηνά του Παραδείσου

ΑΙΩΝ ΕΣΤΙ το πριν της οπτασίας  
αχερουσιο σάλπισμα και πύρινη ώχρα  
το καιούμενο ποίημα και ηχείο θανάτου  
οι δορύαιχμες λέξεις και αυτοκτόνες

Το ενδόμυχο φως που ασπρογαλιάζει  
κατ' εικόνα και ομοίωση του απείρου  
τα χωρίς εκμαγείο βουνά που βγάζουν  
απαράλλαχτες όψεις του αιωνίου

ΤΑ ΒΟΥΝΑ με την οίηση των ερειπίων  
το βουνά τα βαρύθυμα, τα μαστοφόρα  
τα βουνά τα σαν ύφαλα μιας οπτασίας  
τα κλεισμένα ολούθε και τα σαραντάπορα

Τα γεμάτα ψιλόβροχο σαν μοναστήρια  
τα χωμένα στο πούσι των προβάτων  
τα ήρεμα πηγαίνοντας καθώς βουκόλοι  
με το μαύρο ζιμπούνι και με το πανωμάντιλο

Η Πίνδος, η Ροδόπη, ο Παρνασσός  
ο Όλυμπος, ο Τυμφρηστός, ο Ταΰγετος  
η Δίρφυς, ο Άθως, ο Αίνος

ΑΙΩΝ ΕΣΤΙ το διάσελο που ανοίγει  
αιωνίου γαλάζιου οδό στα νέφη  
μια φωνή που παράπεσε μες στην κοιλάδα  
μια ηχώ που σαν βάλσαμο την ήπια η μέρα

Των βοδιών η προσπάθεια που σέρνουν

τους βαριούς ελαιώνες προς τη δύση  
ο καπνός ο ατάραχος που πάει  
των ανθρώπων τα έργα να διαλύσει

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ το πέρασμα του λύχνου  
το γεμάτο χαλάσματα και μαύρους ίσκιους  
η σελίδα που γράφτηκε κάτω απ' το χώμα  
το τραγούδι που είπε η Λυγερή στον Άδη

Τα ξυλόγλυπτα τέρατα πάνω στο τέμπλο  
οι αρχαίες οι λεύκες οι ιχθυοφόρες  
οι εράσμιες Κόρες με το πέτρινο χέρι  
ο λαιμός της Ελένης ωσάν παραλία

Τ' ΑΣΤΕΡΟΕΝΤΑ δέντρα με την ευδοκία  
η παρασημαντική ενός άλλου κόσμου  
η παλιά δοξασία ότι πάντα υπάρχει  
το πολύ σιμά και όμως αόρατο

Η σκιά που τα γέρνει με το πλάι στο χώμα  
ένα κάτι του κίτρινου στη θύμησή τους  
η αρχαία τους όρχηση πάνω απ' τους τάφους  
η σοφία τους η αδιατίμητη

Η Ελιά, η Ροδιά, η Ροδακινιά  
το Πεύκο, η Λεύκα, ο Πλάτανος  
ο Δρυς, η Οξιά, το Κυπαρίσσι

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ το αναίτιο δάκρυ  
ανατέλλοντας αργά στα ωραία μάτια  
των παιδιών που κρατιούνται χέρι-χέρι  
των παιδιών που κοιτάζονται και δε μιλιούνται

Των ερώτων το τραύλισμα πάνω στα βράχια  
ένας φάρος που εκτόνωσεν αιώνων θλίψη  
το τριζόνη το επίμονο καθώς η τύψη  
και το μάλλινο έρημο μέσα στ' αγιάζι

Ο στυφός μες στα δόντια επίορκος δυόσμος

δύο χείλη που αδύνατο να στέρξουν - και όμως  
το "αντίο" στα τσίνορα που λίγο λάμπει  
και μετά ο για πάντοτε θολός κόσμος

Το αργό και βαρύ των καταιγίδων όργανο  
στην καταστραμμένη του φωνή ο Ηράκλειτος  
των φονιάδων η άλλη πλευρά η αθέατη  
το μικρό "γιατί", που έμεινε αναπάντητο

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ το χέρι που επιστρέφει  
από φόνο φριχτόν και τώρα ξέρει  
ποιος αλήθεια ο κόσμος που υπερέχει  
ποιο το "νυν" και ποιο το "αιέν " του κόσμου:

NYN το αγρίμι της μυρτιάς Nun η κραυγή του Μάη  
AIEN η άκρα συνείδηση Αιέν η πλησιφάη

Nun Nun η παραίσθηση και του ύπνου η μιμική  
Αιέν αιέν ο λόγος και η Τρόπις η αστρική

Nun των λεπιδοπτέρων το νέφος το κινούμενο  
Αιέν των μυστηρίων το φως το περιπτάμενο

Nun το Περίβλημα της Γης και η Εξουσία  
Αιέν η βρώση της Ψυχής και η πεμπτουσία

Nun της Σελήνης το μελάγχρωμα το ανίατο  
Αιέν το χρυσοκύανο του Γαλαξία σελάγισμα

Nun των λαών το αμάλαμα και ο μαύρος Αριθμός  
Αιέν της Δίκης το άγαλμα και ο μέγας Οφθαλμός

Nun η ταπείνωση των Θεών Nun η σποδος του Ανθρώπου  
Nun Nun το μηδέν

και Αιέν ο κόσμος ο μικρός, ο Μέγας!